

پنج پیام

به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا

از

حضرت آیة الله العظمی فاضل لنکرانی

بسم الله الرحمن الرحیم

۵ پیام در شهادت مظلومانه حضرت فاطمه‌زهرا علیهاالسلام

نویسنده:

محمد فاضل لنکرانی

ناشر چاپی:

مرکز فقه الائمه الاطهار (علیهم السلام)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵ پیام در شهادت مظلومانه حضرت فاطمه‌زهرا علیهاالسلام

مشخصات کتاب

سرشناسه : فاضل‌موحدی‌لنکرانی، محمد، ۱۳۱۰ -

عنوان و نام پدیدآور : ۵ پیام در شهادت مظلومانه حضرت فاطمه‌زهرا علیهاالسلام/از پیامهای فاضل‌لنکرانی.

مشخصات نشر : قم: مرکز فقه ائمه اطهار، ۱۳۸۵.

مشخصات ظاهری : ۶۳ ص.

شابک : ۵۰۰۰ ریال:۹۶۴-۷۷۰۹-۲۸-۵

یادداشت : کتابنامه: ص. ۴۹ - ۶۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.

عنوان گسترده : پنج پیام در شهادت مظلومانه حضرت فاطمه‌زهرا علیهاالسلام.

موضوع : فاطمه‌زهرا (س)، ۸؟ قبل از هجرت - ۱۱ق.-- فضایل -- احادیث -- مقاله‌ها و خطابه‌ها.

موضوع : فاطمه‌زهرا (س)، ۸؟ قبل از هجرت - ۱۱ق.-- احادیث اهل سنت.

رده بندی کنگره : BP۲۷/۲۸/ف۲پ۹

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۷۳

شماره کتابشناسی ملی : ۱۰۴۲۵۱۴

مقدمه

قال رسول اللَّه صلی الله علیه و آله: «فاطمهُ بضعهٔ منّی من آذاها فقد آذانی ...»[۱].

پنج پیام، ص: ۸

در این سال‌ها ایّام فاطمیّه، به‌خصوص فاطمیّه دوّم- و به‌ویژه روز شهادت حضرت صدّیقه طاهره علیها السلام روز سوّم جمادی‌الثانی-، حال و هوای کشور و دسته‌جات عزاداری رنگ و بویی خاص به خود گرفته، مغازه‌ها تعطیل و دسته‌جات عزاداری، سینه‌زنی و زنجیرزنی در خیابان‌ها به سوگ بانویی می‌نشینند که پاره تن پیامبر، همسر امیر مؤمنان و مادر امامان معصوم علیهم السلام است[۲].

همان بانویی که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بر در خانه او می‌ایستاد و با صدای بلند می‌فرمود: «السّلام علیکم یا أهل بیت النّبوّهٔ ...»[۳].

پنج پیام، ص: ۱۰

بدین وسیله بر مردمان بعد از خود اتمام حجّت می‌کند: مقصود من از اهل‌بیتی که سفارش آنها را نموده‌ام، اهل این خانه است و عمود این خانه فاطمه زهرا علیها السلام است؛ امّا چیزی از غروب خورشید نبوّت نگذشته بود که غروب غمگین دیگری را برای

عالم اسلام بوجود آوردند و ماه جمال فاطمه زهرا علیها السلام در جوانی[۴] به واسطه ظلم،

پنج پیام، ص: ۱۱

ستم و آزار نامردمان غروب کرد و سبب گردید که مرد جنگ‌ها و میدان مبارزه با ابطال عرب، یعنی حضرت امیرمؤمنان علیه السلام از پای درآید.

هنگامی که آن حضرت بدن مطهر بانوی ایمان، زهرای مرضیّه را نیمه شب و مخفیانه به خاک سپرد[۵]، غم و اندوه به خانه دلش

پنج پیام، ص: ۱۲

هجوم می‌آورد؛ با این حال، مولای متّقیان با استعانت به درگاه خداوند به نماز می‌ایستاد، و شکایت به خدا می‌برد.

آیا این آخرین مظلومیّت خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله بود؟ باید گفت که چنین نبود و وقایعی مانند خانه‌نشینی حضرت

پنج پیام، ص: ۱۳

علی علیه السلام، جنگ معاویه، خوارج نهروان و اصحاب جمل با آن حضرت، مظلومیّت وصیّ آن بزرگوار حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام، شهادت امام حسین علیه السلام به همراه اصحاب و فرزندانش در کربلا و به طور کلّی مظلومیّت همه امامان معصوم در طول تاریخ، ادامه همان مظلومیّت بود؛ لیکن مظلومیّت مضاعف انکار ظلم بر مظلوم است.

حادثه‌ای که در شرف وقوع بود و عدّه‌ای با زیر سؤال بردن شهادت حضرت زهرا علیها السلام و ظلم‌هایی که به آن حضرت روا شده بود، در صدد انکار مظلومیّت و ظلم و ستم‌های وارده بر پاره تن رسول خدا صلی الله علیه و آله بودند.

امّا با بیداری مراجع عظام تقلید و از جمله حضرت آیت‌اللَّه العظمی فاضل لنکرانی (مدّ ظلّه) این توطئه شوم خنثی شده، از روز شهادت حضرت زهرا علیها السلام عاشورایی دیگر ساختند و با تشویق مردم به عزاداری و بزرگداشت این روزها اعلام کردند: اگر آن زمان نبودیم که از اهل‌بیت علیهم السلام دفاع کنیم، امروز با عزاداری، سینه‌زنی، تشکیل هیأت‌های عزاداری و پیام‌ها نمی‌گذاریم مظلومیّت فاطمه زهرا علیها السلام به فراموشی سپرده شود.

شایان ذکر است حضرت آیةاللَّه العظمی فاضل لنکرانی (دام ظلّه العالی) سالیانی است که به مناسبت سالگشت شهادت مظلومانه حضرت صدّیقه کبری فاطمة الزهراء علیها السلام به جهت اهتمام بر سوگواری و عزاداری این مصیبت جانگداز از سوی مردم اقدام به صدور پیام‌هایی

پنج پیام، ص: ۱۴

نموده‌اند که تقدیم به علاقمندان و دوستان اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم السلام می‌گردد.

امید است مقبول درگاه احدیّت قرار گرفته و موجب خشنودی آن بانوی رنج‌دیده و فرزند دلبندش حضرت ولی عصر (عجل اللَّه تعالی فرجه الشریف) گردد.

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام

پنج پیام، ص: ۱۵

۱

بسم اللَّه الرحمن الرحیم

الحمد للَّهربّ العالمین والصّلاهٔ والسّلام علی سیّدنا محمّد وآله الطاهرین سیّما الصدّیقهٔ الشهیدهٔ فاطمهٔ الزهراء واللعن علی أعدائهم اجمعین.

این ایّام مصادف است با شهادت بزرگ‌ترین بانوی جهان اسلام حضرت فاطمه زهرا؛ آن حقیقت، گوهری است که تا کنون ابعاد وجودی‌اش برای اهل فکر و بصیرت به صورت صحیح و دقیق روشن نگشته است و او را فاطمه گفته‌اند؛ زیرا که خلق از کنه معرفت او محرومند[۶].

ذاتی که از غضب او پیامبر صلی الله علیه و آله و حقّ‌تعالی غضب می‌کنند و از رضایت او خشنود می‌گردند[۷]

پنج پیام، ص: ۱۶

حقیقتی که می‌توان گفت علاوه بر این که محور اهل کساء است[۸]، محور اصلی اهل‌بیت در آیه تطهیر است[۹] و از شعاع وجودی

پنج پیام، ص: ۱۷

او اراده حقّ‌تعالی بر إذهاب رجس و تطهیر آنان تعلّق گرفت.

ما که اکنون مفتخر به پیروی از آن بانوی گرامی و فرزندان

پنج پیام، ص: ۱۸

معصوم وی هستیم، باید در شرایط کنونی آگاهی بیشتر نسبت به افکار و اندیشه‌ها و دستورالعمل‌های آنان داشته باشیم و مبادا در انجام وظایف خود کوتاهی نماییم.

لازم است علمای بلاد و خطبای محترم علاوه بر آن که مجالس عزاداری را هر چه باشکوه‌تر انجام می‌دهند، ابعاد معنوی و علمی آن حضرت را مورد توجّه خاص قرار دهند و بحمداللَّه مکتب تشیّع مشحون از استدلال و منطق است و اهل انصاف و تدبّر به راحتی در برابر آن خضوع می‌نمایند.

دشمن، امروزه به خوبی دریافته است که برای تهی نمودن این ملّت و سیطره بر امور آنان، باید آنچه را که تجلّی اعتقادات و ایمان مردم است، خاموش و کم‌رنگ سازد، روزی با جهالت تامّ و تمام، گریه و عزاداری بر حضرت سیّدالشهداء علیه السلام را امری لغو، و مورد شبهه قرار داده و روزی در شهادت فاطمه زهرا علیها السلام تردید می‌کند؛ در حالی که این امر از واضحات تاریخ اسلام است.

معاندان بدانند اگر به خیال خود در شهادت آن حضرت شبهه‌ای را القاء کنند، هرگز نمی‌توانند در مظلومیّت ایشان و ستم‌هایی که بعد از رسول خدا صلی الله علیه و آله به ایشان وارد شد[۱۰]، خدشه‌ای را تصوّر نمایند؛ عمر

پنج پیام، ص: ۱۹

کوتاه وی[۱۱]، خطبه آتشین و سراسر استدلالی او در مسجدالنّبی صلی الله علیه و آله[۱۲]،

پنج پیام، ص: ۲۰

گریه‌های شبانه‌روزی ایشان[۱۳] و دفاع محکم آن حضرت از حریم ولایت[۱۴]، همه ادلّه روشنی بر مظلومیّت آن بانو است و از این جهت،

پنج پیام، ص: ۲۱

جهان اسلام در مظلومیّت او و شوهرش همیشه عزادار و سوگوار است.

انقلاب اسلامی، از توجه خاصّ ملّت ایران به همین ایّام، نشأت گرفت و امروزه بهترین عامل برای حفظ و تداوم آن، اهمیّت دادن به چنین ایّامی است؛ لازم است مؤمنین و پیروان اهل بیت علیهم السلام به ایّام فاطمیّه بیش از گذشته اهتمام ورزیده و نگذارند این حادثه ناگوار در لابلای حوادث دیگر کم رنگ شود؛ و خصوصاً روز سوّم جمادی‌الثّانی که از طرف دولت جمهوری اسلامی تعطیل عمومی اعلام شده است را مورد عنایت خاص قرار دهند.

باشد که آن حضرت را که مادر فرهنگ تشیّع است، در این راه همراهی نماییم و در روز قیامت مورد شفاعت خاص ایشان و اولاد طاهرینش قرار گیریم.

والسّلام علی جمیع إخواننا المؤمنین ورحمهْ اللَّه وبرکاته.

محمّد فاضل لنکرانی ۳۰/ ۵/ ۸۰

پنج پیام، ص: ۲۳

۲

بسم اللَّه الرحمن الرحیم

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِی الدُّنْيَا وَ الْأَخِرَةِ وَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا[۱۵]؛ و قال رسول اللَّه صلی الله علیه و آله: فاطمهْ بضعهْ منّی من

آذاها فقد آذانی[۱۶]

یکی از بزرگترین افتخارات شیعه، داشتن شخصیّتی است که سیّده زنان عالم[۱۷] و دارای مقام عصمت و طهارت است، و به مقتضای

پنج پیام، ص: ۲۴

آیه تطهیر[۱۸] که در مورد پنج تن نازل شد و در رأس آنها رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله است[۱۹]، از هر رجس و پلیدی و هر گناه و معصیت بر حسب اراده تکوینی خداوند متعال دور، و به طهارت مطلقه و پاکی از هر جهت آراسته است.

مقام شامخ آن بزرگوار از افق افکار محدود و نارسای ما، بیرون، و دست اندیشه و فکر ما از پی بردن به آن کوتاه است[۲۰].

او اوّلین شهیده راه پر افتخار ولایت و امامت بود وائمه معصومین علیهم السلام عموماً به فرزندی ایشان افتخار می‌کردند[۲۱].

پنج پیام، ص: ۲۵

فاطمه علیها السلام زنی است که در اوج مظلومیت و با وجود مصائب فراوان، خصوصاً مصیبت از دست دادن پیامبر صلی الله علیه و آله و در شرائط بسیار حسّاس که بشر عادی حتّی قادر بر تکلّم معمولی نیست، در حضور حکّام و بزرگان قوم آنچنان خطبه‌ای[۲۲] ایراد می‌کند که خردمندان از درک آن عاجزند که چگونه یک زن در چنین موقعیّتی بتواند این‌گونه مستدل و محکم سخن گوید، آنهم مطالبی بسیار مهمّ و مربوط به توحید و نبوّت و امامت و نیز سرزنش کسانی که به حکم راحت طلبی و زندگی آرام، وظیفه الهی خود را ترک و در برابر ظلم دیگران سکوت نموده‌اند.

آری، باید اعتراف نماییم که مع الأسف بعد از گذشت یکهزار و

پنج پیام، ص: ۲۶

چهارصد سال، نتوانسته‌ایم آن گوهر بی‌نظیر را بشناسیم و از آن تأسف‌آورتر، آن‌که جهل و نادانی و چه بسا هواهای نفسانی و فریب افکار به ظاهر جدید خوردن، سبب آن گردیده که برخی کوردلان، مقامات آن حضرت را مورد تردید قرار دهند.

آری، هرگز برای بشر عادی قابل فهم نیست که یک زن از نوع بشر، به حدّی از رشد و تعالی برسد که رضایت او محور رضایت حقّ‌تعالی گردد[۲۳].

مدّتی است مطالبی عاری از حقیقت و کاشف از عناد و لجاج در مورد ایشان گفته یا نوشته می‌شود که وجدان هر منصف و علاقمند به حقیقت را جریحه‌دار می‌سازد.

صحیح است که مسأله وحدت مورد

پنج پیام، ص: ۲۷

تأکید معمار بزرگ انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی قدس سره بود؛ امّا مقصود آن حضرت این نبود که شیعه از مبانی اعتقادی متقن و محکم خویش دست بردارد و شاهد کذب و دروغ حتّی نسبت به فاطمه زهرا علیها السلام باشد؛ بلکه به وضوح مقصود ایشان این بود که مسلمین عموماً در برابر دشمنان اسلام، ابرقدرت جهانی متحد شوند تا دشمن نتواند در حقیقت اسلام رخنه ایجاد نماید.

اینک بر شیعیان و پیروان اهل بیت علیهم السلام است که دوشنبه روز سوّم جمادی‌الثانی را که برحسب روایات صحیحه[۲۴] مصادف با

پنج پیام، ص: ۳۲

شهادت آن حضرت بوده و دولت جمهوری اسلامی ایران آن را تعطیل رسمی اعلام کرده است، هر چه باشکوه‌تر عزاداری نمایند و مجالس و محافل آن حضرت را کمّاً و کیفاً رونق بخشیده، و با دستجات عزادار در کوچه‌ها و خیابان‌ها ظاهر شوند تا فی‌الجمله حقّ آن شهیده را ادا کرده باشیم.

پیدا است که بی تفاوتی در این رابطه آثار منفی نگران‌کننده در پیش خواهد داشت.

والسلام علی جمیع عباد اللّه الصالحین.

محمّد فاضل لنکرانی ۱۸/ ۵/ ۱۳۸۱

پنج پیام، ص: ۳۳

۳

بسم اللَّه الرحمن الرحیم

إِنَّ الَّذِینَ یُؤْذُونَ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِی الدُّنْیا وَ الْأَخِرَةِ وَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِینًا.
[۲۵] قال رسول اللَّه صلی الله علیه و آله: فاطمة بضعة منّی
یؤذینی ما آذاها[۲۶].

پیرو نوشتاری که سال گذشته به مناسبت سالروز شهادت صدّیقه کبری فاطمه زهرا علیها السلام تحریر شد، معروض می‌دارد: بزرگداشت شهادت این بانوی بزرگوار که اوّلین و باشخصیّت‌ترین شهیده راه ولایت است، تجدید عهد با مقام شامخ ولایت که اکمال دین و اتمام نعمت[۲۷] خداوند با آن است، می‌باشد.

پنج پیام، ص: ۳۴

فاطمه‌ای که رضایت او رضایت پیامبر صلی الله علیه و آله و رضایت پیامبر رضایت خداست و غضب او غضب پیامبر و غضب پیامبر غضب خداست[۲۸].

فاطمه‌ای که ائمّه بزرگوار ما یعنی کامل‌ترین انسان‌های تاریخ بشریت به مادری او افتخار می‌ورزیدند[۲۹].

فاطمه‌ای که با عمر بسیار کوتاهش[۳۰]، تشیّع را برای همیشه بیمه کرد، فاطمه‌ای که با خطبه غرّایش[۳۱] دوست و دشمن را حیرت زده نمود.

فاطمه‌ای که با گریه‌های مداومش[۳۲] در داخل و خارج شهر مدینه، عظمت مصیبت از دست‌دادن پدر و مظلومیّت شوهرش را به گوش همگان رسانید و هنوز، گویا صدای او در فضای مدینه طنین‌انداز است.

ما شیعیان افتخار می‌کنیم که معارف حقیقی و بی‌شائبه دین را از مکتب فرزندان معصوم او فرا گرفته‌ایم.

معارفی که با عقل سلیم

پنج پیام، ص: ۳۵

منطبق، و در هر شرایطی قابل عرضه، و برخوردار از جامعیّتی که به همه نیازهای بشری پاسخگوست.

با مکتب فاطمه و فرزندان او علیهم السلام ملّت بزرگ و آگاه ایران توانست در برابر ظلم ظالمین ایستادگی، و استقلال و عزّت خود را بدست آورند.

از این جهت، دشمنان قسم‌خورده اسلام متوجّه این نکته شده‌اند که برای نابودی این ملّت باید فاطمیّه و عاشورا، شعبان و رمضان را از این ملّت بگیرند و آنگاه به اهداف شوم خود نایل شوند.

در اینجا تذکّر مجدّد این نکته را لازم می‌دانم که تعظیم این ایّام و به پا داشتن مجالس عزا و مصیبت، از سیره مسلّمه و عملی امام خمینی قدس سره بود و این امر ارتباطی به قضیّه وحدت ندارد.

وحدتی را که امام بزرگوار و آیةاللَّه بروجردی قدس سره بر آن تأکید داشتند، به این معنی نیست که شیعه نسبت به اعتقادات مسلّمه خود سکوت کند، و یا آن را نادیده بگیرد، بلکه مقصود وحدت تمامی مسلمین در برابر استکبار جهانی است که داعیه قدرت منحصره دارد و با الهام از صهیونیزم در فکر فرو پاشیدن مبانی متقن اسلام است.

اینک بر عموم شیعیان است که در روز سوّم جمادی‌الثانی که از طرف دولت جمهوری اسلامی تعطیل رسمی است، محافل و مجالس عزا اقامه نموده و با دستجات عزادار در کوچه‌ها و

پنج پیام، ص: ۳۶

خیابان‌ها ظاهر شوند تا گوشه‌ای از حق آن شهیده را ادا کرده باشیم.

یُرِیدُونَ لِیُطْفُواْ نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَ هِهِمْ وَ اللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَ لَوْ کَرِهَ الْکَفِرُونَ[۳۳]؛ نور الهی برای همیشه تاریخ روشن، و دل‌های خالی از تعصّب از آن استضائه می‌نمایند.

محمّد فاضل لنکرانی ۷/ ۵/ ۱۳۸۲

پنج پیام، ص: ۳۷

۴

بسم اللَّه الرحمن الرحیم

إِنَّ الَّذِینَ یُؤْذُونَ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِی الدُّنْیَا وَ الْأَخِرَةِ وَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِینًا[۳۴].

قال رسول اللَّه صلی الله علیه و آله: فاطمة بضعة منی

یؤذینی ما آذاها[۳۵].

در ایّام شهادت عصمت کبری فاطمه زهرا علیها السلام قرار گرفته‌ایم.

وجود شریفی که هم امّ ابیها بود و هم امّ و مادر گرامی ائمه اطهار علیهم السلام[۳۶].

پنج پیام، ص: ۳۸

حقیقتی که محور اهل بیت عصمت و طهارت و رمزی عظیم در خلقت، که بشریّت حتّی شیعیان و محبّین نتوانسته‌اند او را بشناسند.

انسیه‌ای[۳۷] که حقیقت نورانی او در پس پرده‌های ظلم و عناد و جهل و

پنج پیام، ص: ۳۹

خصومت باقی ماند و تا قیامت هم روشن نخواهد شد.

شیعه و بلکه همه انسانیّت و ملک و ملکوت به وجود چنین مخلوقی افتخار نموده و این کوثر[۳۸] عظیم خدادادی را سبب بقاء دین پیامبر صلی الله علیه و آله و سیراب شدن جامعه بشری از کمالات و علوم و سجایای فرزندان گرام او می‌داند.

واقعاً اگر زهرا علیها السلام نمی‌بود و این دُرّ گرانبهای وجود تجلّی نمی کرد، چه افق تاریکی بر عالم تکوین و تشریع ترسیم می گشت؟! همه انسانها بر حسب آیه شریفه قُل لَّآأَسَلُکُمْ عَلَیْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِی الْقُرْبَی[۳۹].

در برابر حقّ معنوی بزرگ پیامبر در هدایت بشریّت، موظّف به یک تکلیف مشترکند و آن، مودّت و محبّت به

پنج پیام، ص: ۴۰

ذی القربی و خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله است که در رأس آنان زهرای اطهر است[۴۰].

پنج پیام، ص: ۴۱

این امر به عنوان یک تکلیف و فریضه برای همه انسان ها در تمامی دوران است و اختصاص به مردم زمان آن حضرت نداشته است. مودّت نسبت به فاطمه، تکریم و تعظیم آن حضرت، و احیای یاد و خاطره او و ذکر رنج‌ها و مصائبی است که بر آن وجود نازنین وارد شده است[۴۱].

ما هیچگاه نمی‌توانیم آن مصائب را فراموش نماییم و تاریخ گواه بر این امر است که در مدّت عمر کوتاه[۴۲] چه زجرها و ظلم‌ها بر آن یگانه بانو وارد شد که امیرالمؤمنین علی علیه السلام که در رأس موحّدین است، بعد از شهادت او فرمود: حزن و اندوهم همیشگی است و پایان نمی‌پذیرد[۴۳].

آیا با چنین تعبیری، شیعه حضرت علی علیه السلام و امّت

پنج پیام، ص: ۴۲

پیامبر صلی الله علیه و آله می‌تواند جدای از این حزن و ماتم باشد؟ از این جهت، بر شیعیان و پیروان اهل بیت علیهم السلام است که در روز چهارشنبه سوّم جمادی الثانی، که بر حسب روایات صحیحه[۴۴] مصادف با شهادت آن حضرت است و بحمد اللَّه در کشور جمهوری اسلامی تعطیل رسمی است، هر چه بیشتر در احیای این امر بکوشند و با فریادها و عزاداری‌ها و دستجات، ارادت خود را به آن حضرت اظهار و گوشه‌ای از حقوق آن شهیده را ادا نمایند.

انشاء اللَّه.

محمّد فاضل لنکرانی ۲۹/ ۴/ ۸۳

پنج پیام، ص: ۴۳

۵

بسم اللَّه الرحمن الرحیم

«السلام علیک یا أیّتها الصّدیقهٔ الشّهیدهٔ[۴۵]»

در آستانه سالگرد شهادت بزرگ بانوی اسلام وجهان فاطمه زهرا سلام اللَّه علیها قرار داریم.
وجود شریفی که مورد مباهات حق‌تعالی[۴۶] و میوه دل رسول

پنج پیام، ص: ۴۴
خدا صلی الله علیه و آله[۴۷] و همسر امیر المؤمنین علی علیه السلام و مادر امامان معصوم ما است[۴۸].
آن حضرت بزرگترین بانوی عالمیان است.
گرچه در قرآن کریم خداوند نسبت به حضرت مریم فرموده است
«واصطفاک علی نساء العالمین»[۴۹]

، امّا برحسب روایات معتبره این اختیار واصطفاء از آن جهت بوده است که حضرت مریم بدون شوهر ولادت حضرت عیسی (علی نبیّنا وآله وعلیه السلام) را محقّق ساخت و از این جهتِ خاص، حضرت مریم علیها السلام نظیر نداشت.
امّا مقام و عظمت حضرت فاطمه علیها السلام در علم و عصمت و طهارت و عبودیّت و بندگی بر همه زن‌های عالم

پنج پیام، ص: ۴۵
از ازل تا ابد برتری دارد[۵۰].
لازم است شیعیان و مسلمانان روز سوّم جمادی‌الثانی که مصادف با شهادت آن صدّیقه کبری است و از طرف دولت جمهوری اسلامی تعطیل عمومی است را گرامی دارند و با برپایی مراسم سوگواری وعزاداری و به راه انداختن دستجات، این روز را به عاشورایی دوّم تبدیل نمایند، همان‌طوری که به حمد اللَّه در چند سال

پنج پیام، ص: ۴۶
اخیر، این ملّت فاطمی به وظیفه خویش به نحو احسن عمل کردند ولازم است از این جهت تقدیر وتشکر نمایم.
روشن است که تکریم واحترام به زهرای اطهر، همانا تعظیم پیامبر صلی الله علیه و آله و اجر رسالت آن حضرت است.
ملّت عزیز وبزرگوار ایران با تمسّک به حبل محکم ونا گسستنی اهل بیت علیهم السلام[۵۱] افتخارات بزرگی را در صحنه های انقلاب آفرید و

پنج پیام، ص: ۴۷
با همین نیرو به پیش می‌رود؛ باید بدانیم رمز موفقیت ما، ارتباط وایمان کامل به مکتب ائمه طاهرین وتوسّل به آن ذوات مقدّسه است.
هویّت واقعی ما، تشیّع حقیقی و اسلام راستین است.

خداوند متعال هرچه بیشتر ما را از عنایات کوثر خویش فاطمه زهرا علیها السلام[۵۲] بهره‌مند بفرماید.

محمّد فاضل لنکرانی ۱۵/ ۴/ ۸۴

پنج پیام، ص: ۴۹

فهرست منابع

۱- إثبات الهداة، للشیخ محمّد بن الحسن بن علی بن محمّد بن الحسین، المعروف بالحرّ العاملی (۱۰۳۳- ۱۱۰۴) المطبعة العلمیّة، قم، ۱۴۰۴ ه.

۲- الاحتجاج، لأبی منصور أحمد بن علیّ بن أبی طالب الطبرسی (من أعلام القرن السادس) دار الاسوة، قم، الطبعة الثالثة، ۱۴۲۲ ه.

۳- إحقاق الحقّ وإزهاق الباطل، للسیّد الشهید ضیاء الدِّین القاضی نور اللَّه بن شریف الدِّین بن ضیاء الدِّین نور اللَّه بن محمّد شاه الحسینی المرعشی التستری (۹۵۶- ۱۰۱۹) منشورات مکتبة آیة اللَّه المرعشی النجفی، قم.

۴- الاختصاص، لأبی عبداللَّه محمّد بن محمّد بن النعمان العُکبری البغدادی، المعروف بالشیخ المفید (۳۳۶- ۴۱۲) دار المفید، بیروت، الطبعة الثانیة، ۱۴۱۴ ه.

۵- اختیار معرفة الرجال، المعروف ب «رجال الکشّی» لشیخ الطائفة أبی جعفر محمّد بن الحسن بن علیّ الطوسی (۳۸۵- ۴۶۰) جامعة مشهد، ۱۳۴۸ ش.

۶- الإرشاد فی معرفة حجج اللَّه علی العباد، لأبی عبداللَّه محمّد بن

پنج پیام، ص: ۵۰

محمّد بن النعمان العُکبری البغدادی، المعروف بالشیخ المفید (۳۳۶- ۴۱۲) مؤسّسة آل البیت علیهم السلام، بیروت، الطبعة الثانیة، ۱۴۱۴ ه.

۷- إرشاد القلوب، المُنجی من عمل به من أليم العقاب، لأبی محمّد الحسن بن أبی الحسن علیّ بن محمّد الدیلمی (من أعلام القرن الثامن) دار الاسوة للطباعة والنشر، قم، الطبعة الثانیة، ۱۴۲۴ ه.

۸- الاستیعاب فی معرفة الأصحاب، لأبی عمر یوسف بن عبداللَّه ابن محمّد بن عبد البرّ بن عاصم النمری (۳۶۸- ۴۶۳) دار الأعلام، الاردن- عمّان، الطبعة الاولی، ۱۴۲۳ ه.

۹- اسد الغابة فی معرفة الصحابة، لعزّ الدِّین أبی الحسن علیّ بن أبی الکرم محمّد بن محمّد بن عبد الکریم الشیبانی، المعروف بابن الأثیر الجزری (۵۵۵- ۶۳۰) دار الفکر، بیروت، الطبعة الاولی، ۱۴۱۹ ه.

۱۰- إقبال الأعمال، للسیّد رضیّ الدِّین علیّ بن موسی بن جعفر بن طاووس (۵۸۹- ۶۶۴)، نشر مکتبة الإعلام الإسلامی، قم، الطبعة الثانیة، ۱۴۱۹ ه.

۱۱- الأمالی، لشیخ الطائفة أبی جعفر محمّد بن الحسن بن علیّ بن الحسن الطوسی (۳۸۵- ۴۶۰) مؤسّسة البعثة، قم، الطبعة الاولی، ۱۴۱۴ ه.

۱۲- الأمالی، لأبی جعفر محمّد بن علیّ بن الحسین بن موسی بن بابویه القمّی، المعروف بالشیخ الصدوق (م ۳۸۱) مؤسّسة البعثة، قم، الطبعة الاولی، ۱۴۱۷ ه.

۱۳- الأمالی، لأبی عبداللّه محمّد بن محمّد بن النعمان العکبری البغدادی، الملقّب بالشیخ المفید (۳۳۸- ۴۱۳) منشورات جماعهٔ المدرّسین،

پنج پیام، ص: ۵۱

قم المقدّسهٔ، بالافست عن المطبعهٔ الإسلامیّهٔ، طهران، ۱۴۰۳ ه.

۱۴- أنوار التنزیل وأسرار التأویل، المعروف ب «تفسیر البیضاوی» لناصر الدّین أبی سعید عبداللّه بن عمر بن محمّد بن علیّ البیضاوی الشافعی (م ۶۸۵) شرکهٔ مکتبهٔ ومطبعهٔ مصطفی البابی الحلبی وأولاده، مصر، الطبعهٔ الثانیهٔ، ۱۳۸۸ ه.

۱۵- بحار الأنوار الجامعهٔ لدرر أخبار الأئمّهٔ الأطهار علیهم السلام، للعلّامهٔ المولی محمّد باقر بن محمّد تقی المجلسی (۱۰۳۷- ۱۱۱۰، ۱۱۱۱) دار الکتب الإسلامیّهٔ، طهران.

۱۶- البدایهٔ والنهایهٔ، لأبی الفداء إسماعیل بن عمر بن کثیر بن ضوء ابن کثیر بن زرع، المعروف بابن کثیر (۷۰۰- ۷۷۴) دار الحدیث، القاهرهٔ، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۳ ه.

۱۷- البرهان فی تفسیر القرآن، للسیّد هاشم بن سلیمان بن إسماعیل ابن عبد الجواد بن علیّ بن سلیمان بن السیّد ناصر الحسینی البحرانی التوبلی الکتکتانی (م ۱۱۰۷) مؤسّسهٔ البعثهٔ، قم، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۵ ه.

۱۸- بشارهٔ المصطفی صلی الله علیه و آله لشیعهٔ المرتضی علیه السلام، لأبی جعفر عماد الدِّین محمّد بن أبی القاسم علی بن محمّد بن علی بن رستم بن یزدبان الطبری الآملی الکجّی (کان حیّاً ۵۵۳) مؤسّسهٔ النشر الإسلامی، قم، الطبعهٔ الثالثهٔ، ۱۴۲۵ ه.

۱۹- بیت الأحزان فی ذکر أحوالات سیّدهٔ نساء العالمین فاطمهٔ الزهراء علیها السلام، للشیخ عبّاس بن محمّد رضا بن أبی القاسم القمّی (۱۲۹۴- ۱۳۵۹) دار الحکمهٔ، قم، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۲ ه.

پنج پیام، ص: ۵۲

۲۰- تاریخ الامم والملوک (تاریخ الطبری) لأبی جعفر محمّد بن جریر الطبری (۲۲۴- ۳۱۰)، بیروت بالافست عن الطبعهٔ بالقاهرهٔ، ۱۳۸۷ ه.

۲۱- تاریخ بغداد (تاریخ مدینهٔ السلام)، لأبی بکر أحمد بن علی بن ثابت، المشهور بالخطیب البغدادی (۳۹۲- ۴۶۳) دار الغرب الإسلامی، بیروت، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۲۲ ه.

۲۲- تاریخ الیعقوبی، لأحمد بن أبی یعقوب بن جعفر بن وهب بن واضح الکاتب، المعروف بالیعقوبی، دار صادر، بیروت.

۲۳- تأویل الآیات الظاهرهٔ فی فضائل العترهٔ الطاهرهٔ، للسیّد شرف الدِّین علیّ الحسینی الأسترابادی النجفی (من مفاخر أعلام القرن العاشر) مؤسّسهٔ النشر الإسلامی، قم، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۰۹ ه.

۲۴- التبیان فی تفسیر القرآن، لشیخ الطائفهٔ أبی جعفر محمّد بن الحسن بن علی بن الحسن الطوسی (۳۸۵- ۴۶۰) مؤسّسهٔ الأعلمی للمطبوعات، بیروت، بالافست عن مکتبهٔ الأمین فی النجف الأشرف.

۲۵- تفسیر جوامع الجامع، لأبی علی الفضل بن الحسن بن الفضل الطبرسی (۴۶۹- ۵۴۸) مؤسّسهٔ انتشارات جامعهٔ تهران، الطبعهٔ الثالثهٔ، ۱۳۷۷ ش.

۲۶- تفسیر العیّاشی، لأبی النضر محمّد بن مسعود بن محمّد بن عیّاش السلمی السمرقندی، المعروف بالعیّاشی (من أعلام القرن الثالث الهجری) المکتبهٔ العلمیّهٔ الإسلامیّهٔ، طهران، الطبعهٔ الاولی، ۱۳۸۰- ۱۳۸۱ ه.

۲۷- تفسیر غرائب القرآن ورغائب الفرقان، لنظام الدِّین الحسن بن محمّد بن حسین القمّی النیسابوری (کان حیّاً ۸۲۸) دار الکتب العلمیّهٔ،

پنج پیام، ص: ۵۳

بیروت، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۶ ه.

۲۸- تفسیر فرات، لأبی القاسم فرات بن إبراهیم الکوفی.

(من أعلام الغیبهٔ الصغری) مؤسّسهٔ الطباعهٔ والنشر لوزارهٔ الثقافهٔ والإرشاد الإسلامی، طهران، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۰ ه.

۲۹- تفسیر القمّی، لأبی الحسن علیّ بن إبراهیم بن هاشم القمّی (من أعلام قرنی ۳ و ۴) مطبعهٔ النجف، النجف، الطبعهٔ الثانیهٔ، ۱۳۸۷ ه.

۳۰- التفسیر الکبیر، لأبی عبداللَّه محمّد بن عمر بن الحسن بن الحسین بن علی التیمی البکری الطبرستانی، المعروف بالفخر الرازی (۵۴۳- ۶۰۶) دار إحیاء التراث العربی، بیروت، الطبعهٔ الثالثهٔ، ۱۴۲۰ ه.

۳۱- تفسیر کنز الدقائق وبحر الرغائب، لمیرزا محمّد المشهدی ابن محمّد رضا بن إسماعیل بن جمال الدِّین القمّی (م حدود ۱۱۲۵) مؤسّسهٔ النشر الإسلامی، قم، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۰۷- ۱۴۱۳ ه.

۳۲- تلخیص الشافی، لشیخ الطائفهٔ أبی جعفر محمّد بن الحسن بن علیّ الطوسی (۳۸۵- ۴۶۰) مؤسّسهٔ انتشارات المحبّین، الطبعهٔ الاولی، ۱۳۸۲ ش.

۳۳- تهذیب الکمال فی أسماء الرجال، لجمال الدِّین أبی الحجّاج یوسف بن عبد الرحمن بن یوسف بن عبد الملک بن یوسف بن علی ابن أبی الزهر القضاعی، المعروف بالمزّی (۶۵۴- ۷۴۲)، دار الفکر، بیروت، ۱۴۱۴ ه.

۳۴- التوحید، لأبی جعفر محمّد بن علیّ بن الحسین بن موسی بن بابویه القمّی، المعروف بالشیخ الصدوق (م ۳۸۱) منشورات جماعهٔ المدرّسین، قم.

پنج پیام، ص: ۵۴

۳۵- جامع الأحادیث، لجلال الدِّین عبد الرحمن بن أبی بکر بن محمّد بن سابق الدِّین الخضیری الأسیوطی، المعروف بالسیوطی (۸۴۹- ۹۱۱) دار الفکر، بیروت، ۱۴۱۴ ه.

۳۶- جامع البیان عن تأویل آی القرآن (تفسیر الطبری) لأبی جعفر محمّد بن جریر الطبری (۲۲۴- ۳۱۰) دار ابن حزم، بیروت، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۲۳ ه.

۳۷- الجامع الکبیر، لأبی عیسی محمّد بن عیسی بن سورهٔ بن موسی ابن الضحّاک السلمی (۲۰۹- ۲۷۹) دار الغرب الإسلامی، بیروت، الطبعهٔ الثانیهٔ، ۱۹۹۸ ه.

۳۸- الجامع لأحکام القرآن، لأبی عبداللَّه محمّد بن أحمد بن أبی بکر بن فرح الأنصاری الخزرجی الأندلسی القرطبی (م ۶۷۱) دار إحیاء التراث العربی، بیروت، ۱۴۰۵ ه.

۳۹- الجواهر النقی، المطبوع ضمن السنن الکبری للبیهقی (ط ه) لعلاء الدِّین بن علی بن عثمان الماردینی، الشهیر بابن الترکمانی (م ۷۴۵) مطبعهٔ مجلس دائرهٔ المعارف النظامیّهٔ، حیدر آباد الدکن، الطبعهٔ الاولی، ۱۳۴۴ ه.

۴۰- حلیهٔ الأولیاء، لأبی نعیم أحمد بن عبداللَّه بن أحمد بن إسحاق ابن موسی بن مهران الأصبهانی (۳۳۶- ۴۳۰) دار الکتب العلمیّهٔ، بیروت.

۴۱- الخصال، لأبی جعفر محمّد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمّی، المعروف بالشیخ الصدوق (م ۳۸۱) مؤسّسهٔ النشر الإسلامی، قم، الطبعهٔ الخامسهٔ، ۱۴۱۶ ه.

۴۲- الدرّ المنثور فی التفسیر بالمأثور، لجلال الدِّین عبد الرحمن ابن

پنج پیام، ص: ۵۵

أبی بکر بن محمّد بن أبی بکر بن عثمان بن محمّد بن خضر بن أیّوب بن محمّد همام الدِّین الحضیری، المعروف بالسیوطی (۸۴۹-

۹۱۱) دار إحیاء التراث العربی، بیروت، الطبعة الاولی ۱۴۲۱ ه.

۴۳- دلائل الإمامة، لأبی جعفر محمّد بن جریر بن رستم الطبری (من أعلام القرن الخامس) مؤسّسة البعثة، قم، الطبعة الاولی، ۱۴۱۳ ه.

۴۴- دلائل النبوّة ومعرفة أحوال صاحب الشریعة، لأبی بکر أحمد ابن الحسین بن علی بن موسی البیهقی الخسروجردی (۳۸۴- ۴۵۸) دار الکتب العلمیّة، بیروت، الطبعة الاولی، ۱۴۰۵ ه.

۴۵- ذخائر العقبی فی مناقب ذوی القربی، للعلّامة الحافظ محبّ الدِّین أبی العبّاس أحمد بن عبداللَّه بن أبی بکر بن محمّد الطبری (۶۱۵- ۷۹۴)، مکتبة القدسی، القاهرة، ۱۳۵۶ ه.

۴۶- روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم والسبع المثانی، لشهاب الدِّین أبی الفضائل محمّد بن عبداللَّه الحسینی الآلوسی (۱۲۱۷- ۱۲۷۰) دار إحیاء التراث العربی، بیروت، الطبعة الاولی، ۱۴۲۰ ه.

۴۷- روضة الواعظین، لأبی علی محمّد بن الحسن بن علی بن أحمد بن علی الفتّال النیسابوری الفارسی (م ۵۰۸) المطبعة أمیر- قم، الطبعة الاولی، ۱۳۶۸ ش.

۴۸- روضُ الجِنان وروحُ الجَنان فی تفسیر القرآن، المشهور ب «تفسیر الشیخ أبو الفتوح الرازی»، لجمال الدِّین أبی الفتوح الحسین بن علیّ بن محمّد بن أحمد بن الحسین بن أحمد الخزاعی الرازی النیسابوری (م حدود ۵۵۴) بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی (مؤسّسة الدراسات

پنج پیام، ص: ۵۶

الإسلامیّة التابعة للروضة الرضویّة) مشهد، ۱۳۷۱ ش.

۴۹- سنن أبی داود، لسلیمان بن الأشعث بن عمرو بن عامر السجستانی (۲۰۲- ۲۷۵) دار ابن حزم، بیروت، الطبعة الاولی، ۱۴۱۸ ه.

۵۰- سنن الترمذی (الجامع الصحیح) لأبی عیسی محمّد بن عیسی ابن سورة بن موسی بن الضحاک السلمی (۲۰۹- ۲۷۹) دار إحیاء التراث العربی، بیروت، ۱۴۱۵ ه.

۵۱- السنن الکبری، لأبی بکر أحمد بن الحسین بن علی بن موسی البیهقی الخسروجردی (۳۸۴- ۴۵۸) دار الفکر، بیروت، الطبعة الاولی، ۱۴۱۹ ه.

۵۲- سیر أعلام النبلاء، لأبی عبداللَّه شمس الدِّین محمّد بن أحمد ابن عثمان بن قایماز الترکمانی الفارقی، المشتهر بالذهبی (۶۷۳- ۷۴۸)، دار الفکر، بیروت، الطبعة الاولی، ۱۴۱۷ ه.

۵۳- الشافی فی الإمامة، للشریف المرتضی علی بن الحسین بن موسی بن محمّد بن موسی بن إبراهیم بن موسی الکاظم بن جعفر الصادق علیهم السلام (۳۵۵- ۴۳۶ ه) مؤسّسة الصادق، طهران، الطبعة الثانیة، ۱۴۱۰ ه.

۵۴- شرح الأخبار فی فضائل الأئمّة الأطهار علیهم السلام، للقاضی النعمان ابن محمّد التمیمی المغربی (م ۳۶۳)، مؤسّسة النشر الإسلامی، الطبعة الاولی، ۱۴۰۹ ه.

۵۵- شرح نهج البلاغة، لعبد الحمید بن هبة اللَّه بن محمّد بن محمّد ابن الحسین المدائنی، المعروف بابن أبی الحدید (۵۸۶- ۶۵۵) مؤسّسة إسماعیلیان، قم.

پنج پیام، ص: ۵۷

۵۶- شواهد التنزیل لقواعد التفضیل فی الآیات النازلة فی أهل البیت صلوات اللَّه وسلامه علیهم، لأبی القاسم عبید اللَّه بن عبداللَّه بن أحمد بن محمّد بن حسکان، المعروف بالحاکم الحسکانی (من أعلام القرن الخامس الهجری) مؤسّسة الطبع والنشر التابعة لوزارة الثقافة والإرشاد الإسلامی، الطبعة الاولی، ۱۴۱۱ ه.

۵۷- صحیح البخاری، لأبی عبداللَّه محمّد بن إسماعیل بن إبراهیم ابن المغیرة بن بَردزبَة البخاری الجعفی (۱۹۴- ۲۵۶) دار الفکر

للطباعة والنشر، ۱۴۱۹ ه.

۵۸- صحیح مسلم، لأبی الحسین مسلم بن الحجّاج بن مسلم القشیری النیسابوری (۲۰۶- ۲۶۱) دار ابن حزم، بیروت، الطبعة الاولی، ۱۴۱۶ ه.

۵۹- علل الشرائع، لأبی جعفر محمّد بن علیّ بن الحسین بن موسی بن بابویه القمّی، المعروف بالشیخ الصدوق (م ۳۸۱) المکتبة الحیدریّة ومطبعتها، النجف الأشرف، ۱۳۸۵ ه.

۶۰- عمدة عیون صحاح الأخبار فی مناقب إمام الأبرار، لأبی الحسین یحیی بن الحسن بن الحسین بن علی بن محمّد بن البطریق الأسدی الحلّی، المعروف بابن البطریق (۵۳۳- ۶۰۰) مؤسّسة النشر الإسلامی، قم المشرّفة، ۱۴۰۷ ه.

۶۱- عوالم العلوم والمعارف والأحوال من الآیات والأخبار والأقوال، للشیخ عبداللَّه بن نور اللَّه البحرانی الاصفهانی (من أعلام تلامذة المجلسی) مؤسّسة الإمام المهدی علیه السلام، قم المقدّسة، الطبعة الاولی، ۱۴۰۵- ۱۴۱۶ ه.

۶۲- عیون أخبار الرضا علیه السلام، لأبی جعفر محمّد بن علیّ بن الحسین ابن

پنج پیام، ص: ۵۸

موسی بن بابویه القمّی، المعروف بالشیخ الصدوق (م ۳۸۱) دار العلم، قم، ۱۳۷۷ ه.

۶۳- الغدیر فی الکتاب والسنّة والأدب، للشیخ عبد الحسین أحمد الأمینی النجفی (۱۳۲۰- ۱۳۹۰)، مرکز الغدیر للدراسات الإسلامیّة، قم، الطبعة الاولی، ۱۴۱۶ ه.

۶۴- فتح القدیر الجامع بین فنّی الروایة والدرایة من علم التفسیر، لمحمّد بن علی بن محمّد بن عبداللَّه بن الحسن بن محمّد بن صلاح بن علی بن عبداللَّه الشوکانی (۱۱۷۳- ۱۲۵۰) دار الفکر، بیروت، الطبعة الثالثة، ۱۳۹۳ ه.

۶۵- فرائد السمطین فی فضائل المرتضی والبتول والسبطین والأئمّة من ذریّتهم علیهم السلام، للشیخ إبراهیم بن محمّد بن المؤیّد أبو بکر بن محمّد بن حمّویه الجوینی الخراسانی، المعروف بالحموی وابن حمّویه (۶۴۴- ۷۲۲) مؤسّسة المحمودی للطباعة والنشر، الطبعة الاولی، ۱۳۹۸ ه.

۶۶- الفضائل، للشیخ سدید الدین أبی الفضل شاذان بن جبرئیل بن أبی طالب القمّی (من أعلام القرن السادس) مؤسّسة ولیّ عصر، قم، الطبعة الاولی، ۱۴۲۲ ه.

۶۷- فضائل أهل البیت علیهم السلام من کتاب فضائل الصحابة، لأبی عبداللَّه أحمد بن محمّد بن حنبل (۱۶۴- ۲۴۱) و استدراک عبداللَّه بن أحمد بن محمّد بن حنبل (۲۹۰) وأبی بکر أحمد بن جعفر بن حمدان القطیعی (۳۶۸) المجمع العالمی للتقریب بین المذاهب الإسلامیّة، الطبعة الاولی- ۱۴۲۵ ه.

۶۸- قرب الإسناد، لأبی العبّاس عبداللَّه بن جعفر بن الحسین بن مالک

پنج پیام، ص: ۵۹

بن جامع الحمیری القمّی (من أعلام القرن الثالث) مؤسّسة آل البیت علیهم السلام لإحیاء التراث، بیروت، الطبعة الاولی، ۱۴۱۳ ه.

۶۹- الکافی، لثقة الإسلام أبی جعفر محمّد بن یعقوب بن إسحاق الکلینی الرازی (م ۳۲۹) دار الکتب الإسلامیّة، طهران، الطبعة الثالثة، ۱۳۸۸- ۱۳۸۹ ه.

۷۰- الکامل فی التاریخ، لعزّ الدّین أبی الحسن علی بن محمّد بن محمّد بن عبد الکریم بن عبد الواحد الشیبانی، المعروف بابن الأثیر (۵۵۵- ۶۳۰) دار الکتاب العربی، بیروت، الطبعة الثالثة، ۱۴۲۲ ه.

۷۱- کتاب سلیم بن قیس الهلالی، لأبی صادق سلیم بن قیس الهلالی العامری الکوفی (م ۷۶) مطبعة نگارش، الطبعة الثالثة، ۱۴۲۳ ه.

۷۲- الکشّاف عن حقائق غوامض التنزیل وعیون الأقاویل فی وجوه التأویل، لأبی القاسم جار اللَّه محمود بن عمر بن محمّد

الخوارزمی الزمخشری (۴۶۷- ۵۳۸) دار الکتاب العربی، بیروت، ۱۳۶۶ ه.

۷۳- کشف الغمّهٔ فی معرفهٔ الأئمّهٔ علیهم السلام، لبهاء الدّین علیّ بن عیسی ابن أبی الفتح الإربلی (م ۶۹۳) المطبعهٔ العلمیّهٔ، قم، بالافست عن مکتبهٔ بنی هاشم، تبریز، ۱۳۸۱ ه.

۷۴- الکشف والبیان، المعروف تفسیر الثعلبی، لأبی إسحاق أحمد ابن محمّد بن إبراهیم الثعلبی النیسابوری (م ۴۲۷) دار إحیاء التراث العربی، بیروت، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۲۲ ه.

۷۵- کفایهٔ الأثر فی النصّ علی الأئمّهٔ الاثنی عشر، لأبی القاسم علیّ ابن محمّد بن علیّ الخزّاز القمّی الرازی (من أعلام القرن الرابع) انتشارات بیدار،

پنج پیام، ص: ۶۰

مطبعهٔ الخیّام، قم، ۱۴۱۰ ه.

۷۶- کنز العمّال فی سنن الأقوال والأفعال، لعلیّ بن حسام الدین بن عبد الملک الجونبوری، المشهور بالمتّقی الهندی (۸۸۵- ۹۷۵) مؤسّسهٔ الرسالهٔ، بیروت، ۱۴۰۹ ه.

۷۷- لسان المیزان، لشهاب الدّین أحمد بن علی بن محمّد بن محمّد بن علی بن أحمد، الشهیر بابن حجر العسقلانی (۷۷۳- ۸۵۲) دار إحیاء التراث العربی، بیروت، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۶ ه.

۷۸- مائهٔ منقبهٔ من مناقب أمیر المؤمنین علیّ بن أبی طالب والأئمّهٔ من ولده علیهم السلام من طریق العامّهٔ، لأبی الحسن محمّد بن أحمد بن علیّ بن الحسن بن شاذان القمّی (کان حیّاً ۴۱۲) مدرسهٔ الإمام المهدی علیه السلام، قم المقدّسهٔ، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۰۷ ه.

۷۹- متشابه القرآن ومختلفه، لأبی جعفر محمّد بن علیّ بن شهرآشوب السروی المازندرانی (م ۵۸۸) انتشارات بیدار.

۸۰- مجمع البیان فی تفسیر القرآن، لأبی علی الفضل بن الحسن بن الفضل الطبرسی (۴۶۹- ۵۴۸) دار الفکر، بیروت، ۱۴۱۴ ه.

۸۱- مجمع الزوائد ومنبع الفوائد، لنور الدّین علیّ بن أبی بکر بن سلیمان الهیثمی الشافعی (۷۳۵- ۸۰۷) دار الکتب العلمیّهٔ، بیروت، ۱۴۰۸ ه.

۸۲- المحاسن، لأحمد بن أبی عبداللَّه محمّد بن خالد بن عبد الرحمن بن محمّد بن علیّ البرقی الکوفی (م ۲۷۴ أو ۲۸۰) دار الکتب الإسلامیّهٔ، قم.

۸۳- مروج الذهب ومعادن الجوهر، لأبی الحسن علی بن حسین ابن علی المسعودی (م ۶۴۵) منشورات دار الهجرهٔ، قم، الطبعهٔ الثانیهٔ، ۱۴۰۴ ه.

پنج پیام، ص: ۶۱

۸۴- المستدرک علی الصحیحین، لأبی عبداللَّه محمّد بن عبداللَّه بن حمدویه بن نعیم بن الحکیم الضبّی الطهمانی النیسابوری الشافعی، المعروف بابن البیّع (۳۲۱- ۴۰۵) دار الکتب العلمیّهٔ، بیروت، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۱ ه.

۸۵- المسند، لأبی عبداللَّه أحمد بن محمّد بن حنبل بن هلال الشیبانی (۱۶۴- ۲۴۱) دار الفکر، بیروت، الطبعهٔ الثانیهٔ، ۱۴۱۴ ه.

۸۶- مسند فاطمهٔ الزهراء علیها السلام، للشیخ عزیز اللَّه العطاردی، انتشارات عطارد، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۲ ه.

۸۷- مشکل الآثار، لأبی جعفر أحمد بن محمّد بن سلامهٔ بن سلمهٔ الأزدی الطحاوی المصری الحنفی (۲۲۹- ۳۲۱) دار الکتب العلمیّهٔ، بیروت، الطبعهٔ الاولی، ۱۴۱۵ ه.

۸۸- مصباح الأنوار فی فضائل إمام الأبرار، للشیخ هاشم بن محمّد، من مخطوطات مکتبهٔ العمومی آیهٔ اللَّه المرعشی النجفی، الرقم ۵۱۹۵.

مصباح الکفعمی، أو جنّهٔ الأمان الواقیهٔ وجنّهٔ الأیمان الباقیهٔ، لتقیّ الدّین إبراهیم بن علی بن الحسن بن محمّد بن صالح بن إسماعیل

الحارثى الكفعمى العاملى (۸۴۰- ۹۰۵) منشورات الرضى، زاهدى.

۸۹- مصباح المتهجّد، لأبى جعفر محمّد بن الحسن بن علىّ بن الحسن الطوسى، المشتهر بشيخ الطائفة والشيخ الطوسى (۳۸۵- ۴۶۰) مؤسّسة فقه الشيعة، بيروت، الطبعة الاولى، ۱۴۱۱ ه.

۹۰- معانى الأخبار، لأبى جعفر محمّد بن على بن الحسين بن موسى بن بابويه القمّى، المعروف بالشيخ الصدوق (م ۳۸۱) مؤسّسة النشر الإسلامى،

پنج پيام، ص: ۶۲

قم، الطبعة الثالثة، ۱۴۱۶ ه.

۹۱- معجم أحاديث الإمام المهدى عليه السلام، للهيئة العلميّة فى مؤسّسة المعارف الإسلاميّة، الطبعة الاولى، ۱۴۱۱ ه.

۹۲- المعجم الكبير، لأبى القاسم سليمان بن أحمد بن أيّوب اللّخمى الطبرانى (۲۶۰- ۳۶۰) دار إحياء التراث العربى، بيروت، الطبعة الثانية، ۱۴۰۴ ه.

۹۳- مقاتل الطالبيّين، لعلىّ بن الحسين بن محمّد بن أحمد بن الهيثم بن عبد الرحمان، المعروف بأبى الفرج الأصبهانى (۲۸۴- ۳۵۶) دار المعرفة، بيروت.

۹۴- مقتل الحسين عليه السلام، لأبى المؤيّد أخطب خوارزم الموفّق بن أحمد بن محمّد المكّى الخوارزمى (م ۵۶۸) مكتبة المفيد، قم، بالافست، عن الطبعة فى النجف الأشرف ۱۳۶۷ ه.

۹۵- مقتل الحسين عليه السلام (وقعة الطف) للمؤرّخ لوط بن يحيى بن سعيد بن مخنف بن سليم الأزدى (م ۱۵۸) المطبعة العلميّة، قم، الطبعة الثانية، ۱۳۶۴ ش.

۹۶- مقتل الحسين عليه السلام وقيام المختار، لأبى محمّد أحمد بن أعثم الكوفى، انتشارات أنوار الهدى، قم، الطبعة الثانية، ۱۴۲۴ ه.

۹۷- المناقب، لأبى المؤيّد أخطب خوارزم الموفّق بن أحمد بن محمّد المكّى الخوارزمى (م ۵۶۸)، مؤسّسة النشر الإسلامى، قم، الطبعة الثالثة، ۱۴۱۷ ه.

۹۸- مناقب آل أبى طالب عليهم السلام، لأبى جعفر محمّد بن علىّ بن شهرآشوب

پنج پيام، ص: ۶۳

السروى المازندرانى (م ۵۸۸) منشورات علّامة، المطبعة العلميّة، قم.

۹۹- ميزان الاعتدال فى نقد الرّجال، لأبى عبداللّه شمس الدّين محمّد بن أحمد بن عثمان بن قايماز التركمانى الفارقى، المشتهر بالذهبى (۶۷۳- ۷۴۸)، دار الفكر، بيروت.

۱۰۰- الميزان فى تفسير القرآن، للعلّامة السيّد محمّد حسين الطباطبائى (۱۳۲۱ - ۱۴۰۳) مؤسّسة مطبوعاتى إسماعيليان، قم، الطبعة الثالثة، ۱۳۹۳ ه.

۱۰۱- نهج البلاغة، وهو مجموع ما اختاره أبو الحسن محمّد بن الحسين بن موسى بن محمّد بن موسى بن إبراهيم بن الإمام موسى بن جعفر عليهم السلام، المعروف ب «الشريف الرضى» (۳۵۹- ۴۰۶) من كلام أمير المؤمنين علىّ بن أبى طالب عليه السلام، تحقيق الدكتور صبحى الصالح، دار الهجرة، قم.

۱۰۲- نهج الحقّ وكشف الصدق، لجمال الدّين أبى منصور الحسن ابن يوسف بن علىّ بن محمّد بن المطهّر الأسدى، المعروف بالعلّامة الحلّى (۶۴۸- ۷۲۶) مؤسّسة دار الهجرة، قم، الطبعة الاولى، ۱۴۰۷ ه.[۵۳]

[۱] (۱). این روایت به عبارت‌های مختلفی نقل شده است که بعضی از آنها را با ذکر مصدر بیان می‌کنیم.

۱-« فاطمة بضعة منّی، من آذاها فقد آذانی»: فضائل اهل‌البیت علیهم السلام: ۲۴۰ ح ۳۷۵، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۳ ح ۴۷۵۰، السنن الکبری بیهقی ۱۵: ۲۷۶ ح ۲۱۴۶۰، کنزالعمال ۱۲: ۱۱۱ ح ۳۴۲۴۱، کتاب سلیم بن قیس ۲: ۸۶۹ ح ۴۸، شرح الأخبار ۳: ۳۰ ح ۹۷۰، أمالی صدوق: ۱۶۵ ح ۱۶۳ با اضافه‌ای، کفایة الاثر: ۶۵، دلائل الإمامة: ۱۳۵ ح ۴۳، تفسیر روض الجِنان و روح الجَنان ۴: ۳۱۸، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۳۲، کشف الغمة ۲: ۹۲- ۹۳، بحارالأنوار ۴۳: ۳۹ ح ۴۰ و ص ۵۴ ح ۴۸ و ص ۷۶ ح ۶۳ و ص ۸۰ ح ۶۸، احقاق الحق ۱۰: ۲۰۹- ۲۱۱ و ج ۱۹: ۷۷، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۱۵۰ و ج ۲: ۱۰۵۰.

۲-« فاطمة بضعة منّی، یؤذینی ما آذاها»، فضائل أهل‌البیت علیهم السلام: ۲۴۱ ح ۳۷۸، صحیح مسلم ۴: ۱۵۱۲ ح ۹۴/ ۲۴۴۹، سنن ترمذی ۵: ۶۹۸ ح ۳۸۷۸، و در ادامه آن آمده« وینصبنی ما أنصبها»، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۳ ح ۴۷۵۱، و همچنین در ادامه آن آمده« وینصبنی ما أنصبها»، التفسیر الکبیر فخر رازی ۹: ۵۹۵، تفسیر غرائب القرآن ۶: ۷۴، کنز العمال ۱۲: ۱۰۷ ح ۳۴۲۱۵، و همچنین در ادامه آن آمده« وینصبنی ما أنصبها»، معانی الاخبار: ۳۰۳ ح ۱ و ۲.

إعلام الوری ۱: ۲۹۴، بحارالأنوار ۴۳: ۲۶ ح ۲۶ و در ادامه آن آمده« ویسرّنی ما سرّها و ...

»، احقاق الحق ۱۰: ۲۰۹- ۲۱۰، و ج ۱۹: ۷۸، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۱۴۵ ح ۸- ۱۱، مسند فاطمة علیها السلام عطاردی: ۳۳۶ ح ۷.

۳-« فاطمة بضعة منّی، یربینی ما رابها(أرابها) ویؤذینی ما آذاها»: فضائل اهل البیت علیهم السلام: ۲۴۲ ح ۳۷۹، صحیح بخاری ۶: ۱۹۳ ح ۵۲۳۰، صحیح مسلم ۴: ۱۵۱۲ ح ۹۳/ ۲۴۴۹، سنن ترمذی ۵: ۶۹۸ ح ۳۸۷۶، حلیة الأولیاء ۲: ۴۰، اسد الغابة ۶: ۲۲۵ رقم ۷۱۷۵، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۵۳، ذخائر العقبی: ۳۷- ۳۸، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۸۸ رقم ۸۴۸۸، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۲۵ رقم ۱۱۴، البدایة والنهایة ۶: ۳۲۶، کنزالعمال ۱۲: ۱۱۲ ح ۳۴۲۴۳، شرح الأخبار ۳: ۶۰ ح ۹۸۱، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۳۲، بحارالأنوار ۴۳: ۳۹ ح ۴۰، احقاق الحق ۱۰: ۱۹۰- ۱۹۹، و ج ۱۹: ۸۳- ۸۴، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۱۴۵ و ۱۵۰، مسند فاطمة علیها السلام عطاردی: ۳۳۶ ح ۸.

۴-« فاطمة بضعة منّی، فمن اغضبها أغضبنی»: صحیح بخاری ۴: ۲۵۲ ح ۳۷۱۴ و ص ۲۶۴ ح ۳۷۶۷، کنز العمال ۱۲: ۱۰۸ ح ۳۴۲۲۲، جامع الأحادیث ۶: ۲۵۸ ح ۱۴۷۲۴، شرح الأخبار ۳: ۳۱ ح ۹۷۲ و ص ۶۱ ح ۹۸۳، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۳۲، بحارالأنوار ۴۳: ۳۹ ح ۴۰، احقاق الحق ۱۰: ۲۰۶- ۲۰۸، و ج ۱۹: ۸۷- ۹۰، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۱۵۰، مسند فاطمة علیها السلام عطاردی: ۳۳۴ ح ۳ و ص ۳۳۵ ح ۶.

البته این روایت به تعابیر بسیار دیگری که نزدیک به سی نوع آن را ملاحظه کرده‌ایم در کتب روایی وارد شده است که ذکر تمامی آنها از حوصله این مختصر خارج است.

ولکن به جهت سهولت مراجعه برای تحقیق، بعضی از منابع آنها را نام می‌بریم، مثل: صحیح مسلم ۴: ۱۵۱۲- ۱۵۱۳ ح ۹۴- ۹۶/ ۲۴۴۹، صحیح بخاری ۴: ۲۵۵ ح ۳۷۲۹، فضائل اهل‌البیت علیهم السلام: ۲۴۰- ۲۴۹ ح ۳۷۴- ۳۷۸، الجامع الکبیر ترمذی ۶: ۱۷۳ ح ۳۸۶۸، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۲- ۱۷۳ ح ۴۷۴۷ و ۴۷۴۹، حلیة الأولیاء ۲: ۴۰- ۴۱، و ج ۳: ۲۰۶، السنن الکبری بیهقی ۱۰: ۲۰۶ ح ۱۳۶۸۰، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۵۳- ۵۴، ۶۰، ۶۲، مناقب خوارزمی: ۳۵۳ ح ۳۶۴، ذخائر العقبی: ۳۷- ۳۸، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۲۸، ۴۳۳ رقم ۱۱۴، مجمع الزوائد ۹: ۲۰۳، کنز العمال ۱۲: ۱۰۶- ۱۱۴، و ج ۱۳: ۶۷۴ ح ۳۷۷۲۶ و ص ۶۷۸ ح ۳۷۷۳۵، ۳۷۷۳۶ و ۳۷۷۳۷، جامع الأحادیث ۶: ۲۵۸ ح ۱۴۷۲۴ و ۱۴۷۲۵، قرب الإسناد: ۱۱۲ ح ۳۸۹، شرح الأخبار ۳: ۶۴ ح ۹۸۷، علل الشرائع ۱: ۲۲۰ ب ۱۴۹ ح ۲، أمالی صدوق: ۱۶۵ ح ۱۶۳ و ص ۱۷۵ ح ۱۷۸ و ص ۵۷۵ ح ۷۸۷، کفایة الاثر: ۶۴، أمالی مفید:

۲۶۰، أمالی طوسی: ۲۴ ح ۳۰، تلخیص الشافی ۳: ۱۲۲، روضهٔ الواعظین: ۱۵۰، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۳۲، کشف الغمهٔ ۲: ۹۲- ۹۳، بحارالأنوار ۴۳: ۲۳- ۸۰، إثبات الهداهٔ ۱: ۵۳۸ ح ۱۶۶، احقاق الحق ۱۰: ۱۸۷- ۲۲۸ و ج ۱۹: ۷۶- ۹۳، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۱۴۳- ۱۵۲، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۱۳۶ ح ۶۷ و ۶۸ و ص ۱۴۵ ح ۱ و ص ۱۴۷ ح ۴ و ص ۱۶۳ ح ۲۷ و ص ۳۳۳- ۳۳۷ ح ۱، ۲، ۴، ۵، ۹- ۱۱ و ص ۳۵۷- ۳۵۸ ح ۱- ۴.

[۲] (۱). منابع آن در ص ۳۷ در پاورقی ۳ خواهد آمد.

[۳] (۲). این روایت نیز به عبارت‌های مختلفی نقل شده که با چشم‌پوشی از اختلاف جزئی در عبارات می‌توان آنها را به دو دسته تقسیم نمود.

یک دسته روایاتی که عبارات آنها با اختلاف اندکی این گونه است: کان رسول اللَّه صلی الله علیه و آله یمرّ بباب فاطمهٔ(علی) ... ویقول: الصلاهٔ ...

« إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ يُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا».

دسته دوم هم روایاتی که عبارات آنها با اختلاف کمی این گونه است: کان النبی صلی الله علیه و آله یجیء إلی باب فاطمهٔ(علی) ... ویقول: السلام علیکم ...

« إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ ...».

و ما بعضی از منابع این روایات را با چشم‌پوشی از اختلاف در تعابیر و الفاظ ذکر خواهیم کرد.

منابع دسته اول: فضائل اهل البیت علیهم السلام: ۲۵۰ ح ۳۹۰ و ۳۹۱، مسند احمد ۴: ۵۱۶ ح ۱۳۷۳۰ و ص ۵۶۸ ح ۱۴۰۴۲، سنن ترمذی ۵: ۳۵۲ ح ۳۲۱۹، جامع البیان ۱۲: ۱۱ ح ۲۸۴۹۲ و ۲۸۴۹۴، مشکل الآثار ۱: ۳۳۱ ح ۷۸۴، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۲ ح ۴۷۴۸، شواهد التنزیل ۲: ۱۸- ۱۳۸ ح ۶۳۷- ۶۴۴، ۶۶۵، ۶۶۷، ۶۹۵، ۷۷۲ و ۷۷۳، مناقب خوارزمی: ۶۰ ح ۲۹، اسد الغابهٔ ۶: ۲۲۶ رقم ۷۱۷۵، ذخائر العقبی: ۲۴- ۲۵، تهذیب الکمال ۲۱: ۱۸۷- ۱۸۸ رقم ۷۹۲۱ و ج ۲۲: ۳۸۹ رقم ۸۴۸۸، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۳۴ رقم ۱۱۴، البدایهٔ والنهایهٔ ۸: ۱۹۴، مجمع الزوائد ۹: ۱۶۸ ۱۶۹، الدر المنثور ۵: ۵۳۸ و ج ۶: ۵۳۳- ۵۳۵، کنزالعمال ۱۳: ۶۴۶ ح ۶۳۲ ح ۳۷۶۳۲، فتح القدیر ۴: ۳۹۶ و ج ۴: ۲۸۰.

أمالی صدوق ۲۰۸ ح ۲۳۰، عیون أخبار الرضا علیه السلام ۱: ۲۴۰، أمالی مفید: ۳۱۸ ح ۴، الشافی فی الامامهٔ ۳: ۱۳۶، أمالی طوسی: ۸۹ ح ۱۳۸ و ص ۵۶۵ ح ۱۱۷۴، تلخیص الشافی ۲: ۲۵۳، مجمع البیان ۷: ۵۹، جوامع الجامع ۲: ۴۴۴، تفسیر روض‌الجِنان و روح‌الجَنان ۱۵: ۴۱۹- ۴۲۰، متشابه القرآن ومختلفه ۲: ۶۳، تفسیر البرهان ۳: ۷۹۰ ح ۷۰۸۳، بحارالأنوار ۱۰: ۱۴۲ ح ۵، و ج ۱۶: ۲۰۳، و ج ۲۵- ۲۱۲ و ص ۲۳۷ ح ۲۱، و ج ۳۵: ۲۰۷ ح ۳ و ص ۲۲۳ ح ۳۰ و ص ۲۲۷، و ج ۳۷: ۳۶ ح ۳، و ج ۴۳: ۵۳ ح ۴۸، و ج ۷۲: ۱۵۴، و ج ۸۲: ۱۹۱- ۱۹۲، و ج ۸۶: ۲۴۶ ح ۶، تفسیر نور الثقلین ۳: ۴۰۸- ۴۱۰ ح ۱۸۶، ۱۹۱، تفسیر کنز الدقائق ۶: ۳۴۳.

احقاق الحق ۲: ۵۰۲- ۵۰۳، ۵۱۵، ۵۱۸، ۵۲۶، ۵۲۹، ۵۳۱، ۵۳۳، ۵۳۶، و ج ۳: ۵۲۹- ۵۳۰، و ج ۹: ۴۷- ۴۸، ۵۰- ۵۱، ۵۵، ۶۱- ۶۲، و ج ۱۴: ۴۹، ۵۷- ۵۹، ۶۷- ۶۸، ۷۹- ۸۱، ۱۰۳، ۱۰۵، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۱۱۲، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۱۴۰ ح ۷۶ و ص ۲۷۵ ح ۵۹ و ص ۲۷۷ ح ۶۲.

منابع دسته دوم: مشکل الآثار ۱: ۲۳۱ ح ۷۸۵، شواهد التنزیل ۲: ۴۶- ۸۳ ح ۶۶۶، ۶۹۴، ۶۹۶ و ۷۰۳، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۶۷، مناقب خوارزمی: ۶۰ ح ۲۸، مجمع الزوائد ۹: ۱۶۸- ۱۶۹، الدر المنثور ۶: ۵۳۴- ۵۳۵.

تفسیر فرات کوفی: ۳۳۸- ۳۳۹ ح ۴۶۱- ۴۶۳، تفسیر قمی ۲: ۶۷، أمالی طوسی: ۲۵۱ ح ۴۴۷، کشف الغمهٔ ۲: ۸۳، تفسیر البرهان ۳: ۷۹۰- ۷۹۱ ح ۷۰۸۴ و ۷۰۸۶، تفسیر نور الثقلین ۳: ۴۰۸- ۴۱۰ ح ۱۸۸ و ۱۹۲، بحارالأنوار ۴۳: ۵۳، و ج ۲۵: ۲۲۰ ح ۱۹، و ج ۳۵: ۲۰۷ ح ۲ و ص ۲۰۹ ح ۸ و ص ۲۱۳ ح ۱۶ و ص ۲۱۴ ح ۱۸ و ص ۲۱۶ ح ۲۰، تفسیر کنز الدقائق ۶: ۳۴۲- ۳۴۳.

احقاق الحق ۲: ۵۲۰، ۵۲۶، ۵۴۸، و ج ۳: ۵۲۹، و ج ۹: ۴۸- ۵۱، ۵۴، ۶۲ و ۶۴، و ج ۱۴: ۵۱- ۵۲، ۶۷ و ۷۹- ۸۲، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۱۱۲، مسند فاطمهٔ علیها السلام عطاردی، ۲۶۸ ح ۴۳ و ص ۲۷۳ ح ۵۳.

[۴] (۱). تاریخ طبری ۳: ۲۴۰، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۶ ح ۴۷۶۱، الإستیعاب: ۹۲۸ رقم ۳۴۱۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۳، اسد الغابهٔ ۶: ۲۲۸ رقم ۷۱۷۵، کامل ابن أثیر ۲: ۲۰۰، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۳۰- ۴۳۱ رقم ۱۱۴، البدایهٔ والنهایهٔ ۶: ۳۲۷.

اصول کافی ۱: ۴۵۸، مصباح المتهجد: ۷۹۳، دلائل الإمامهٔ: ۷۹ ح ۱۸ و ص ۱۳۴ ح ۴۳، کشف الغمهٔ ۲: ۷۵ و ۱۲۹، مصباح کفعمی: ۵۲۲، بحارالأنوار ۴۳: ۶- ۱۰ ح ۱۶، احقاق الحق ۱۰: ۱۱- ۱۲، و ج ۱۹: ۱۷۵، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۴۵- ۵۲ ح ۱- ۲۴، مسند فاطمهٔ علیها السلام عطاردی: ۷- ۱۳ ح ۱- ۱۲.

[۵] (۱). صحیح بخاری ۵: ۹۸ ح ۴۲۴۱، تاریخ طبری ۳: ۲۴۰، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۷- ۱۷۹ ح ۴۷۶۳، ۴۷۶۴ و ۴۷۶۹، حلیهٔ الأولیاء ۲: ۴۳، السنن الکبری بیهقی ۵: ۲۵۶ ح ۶۷۵۹- ۶۷۶۱ و ص ۳۵۹ ح ۷۰۳۰، الاستیعاب: ۹۲۷- ۹۲۸ رقم ۳۴۱۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۲- ۸۳ و ۸۶، کامل ابن أثیر ۲: ۲۰۰، ذخائر العقبی: ۵۳- ۵۴، تهذیب الکمال ۲۳: ۳۹ رقم ۸۴۸۸، الجواهر النقی- در حاشیه سنن الکبری بیهقی(ط ق) ۳: ۳۹۶ چاپ شده، اسد الغابهٔ ۶: ۲۲۹ رقم ۷۱۷۵، شرح نهج البلاغهٔ ابن أبی الحدید ۶: ۴۶، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۳۰ رقم ۱۱۴، البدایهٔ والنهایهٔ ۶: ۳۲۷، مجمع الزوائد ۹: ۲۱۱، کنز العمال ۱۳: ۶۸۶ ح ۳۷۷۵۶ و ۳۷۷۵۷.

کتاب سلیم بن قیس ۲: ۸۷۰ ح ۴۸، اصول کافی ۱: ۴۵۸ ح ۳ و ۴، شرح الأخبار ۳: ۳۱- ۳۲ ح ۹۷۱ و ۹۷۲، امالی صدوق: ۵۸۰ ح ۷۹۷ و ص ۷۵۵ ح ۱۰۱۸، علل الشرائع ۱: ۲۱۸- ۲۲۳ ح ۱ و ۲، الخصال: ۳۶۰ ح ۵۰، أمالی مفید: ۲۸۱ ح ۷، الاختصاص: ۵، أمالی طوسی ۱۰۹ ح ۱۶۶ و ص ۱۵۵ ح ۲۵۸، رجال کشّی: ۶ رقم ۱۳، دلائل الإمامهٔ: ۱۳۳ ح ۴۲ و ص ۱۳۶ ذیل ح ۴۳ و ص ۱۳۷ ح ۴۶، روضهٔ الواعظین: ۱۵۱- ۱۵۳، إعلام الوری ۱: ۳۰۰، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۶۲- ۳۶۴، اقبال الأعمال ۳: ۱۶۱، کشف الغمّهٔ ۲: ۱۰۰، ۱۲۶ و ۱۳۰، بحار الأنوار ۴۳: ۱۵۹ ح ۸ و ص ۱۷۱ ح ۱۱ و ص ۱۸۲- ۲۱۸ ح ۱۶، ۱۸- ۲۱، ۲۹- ۳۱، ۳۴- ۳۷، ۳۹- ۴۱، ۴۴ و ۴۹، احقاق الحق ۱۰: ۴۵۴- ۴۵۸، ۴۶۳- ۴۶۴، ۴۷۴، ۴۷۸- ۴۸۱، و ج ۱۹: ۱۷۰، ۱۷۵- ۱۷۸.

عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۲: ۷۸۲ ح ۱ و ۲ و ص ۱۰۵۷ ح ۲، ۳، ۷ و ۸ و ص ۱۰۶۰ ح ۲ و ص ۱۰۶۶ ح ۱۳ و ص ۱۰۶۸ ح ۳ و ص ۱۰۷۲- ۱۰۸۳ ح ۷- ۱۴ و ص ۱۰۸۳- ۱۱۰۴ ح ۱، ۴- ۲۱، ۲۴، ۲۷، ۲۹- ۳۴، ۳۶، ۳۸ و ۴۰ و ص ۱۱۰۶ ح ۱ و ۲ و ص ۱۱۰۹ ح ۱- ۳، ۵ و ۶ و ص ۱۱۱۲ ح ۳- ۶، ۸، ۱۱ و ۱۲ و ص ۱۱۱۹ ح ۱ و ۲ و ص ۱۱۲۱ ح ۱ و ۲ و ص ۱۱۲۵ ح ۱، مسند فاطمهٔ الزهراء علیها السلام عطاردی: ۲۹۸ ح ۱ و ص ۳۹۳- ۴۰۱ ح ۳، ۶، ۷، ۱۰- ۱۳ و ص ۴۰۲- ۴۳۳ ح ۲، ۳، ۵- ۷، ۱۱، ۱۳، ۱۶، ۱۷- ۲۲، ۳۰، ۳۲، ۳۳، ۳۹- ۴۱، ۴۶، ۴۹، ۵۰، ۵۲، ۵۶، ۵۷، ۶۱- ۶۳.

[۶] (۱).

تفسیر فرات کوفی ۱: ۵۸۱ ح ۷۴۷، بحارالأنوار ۴۳: ۶۵ ح ۵۸، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۷۲ ح ۱۱ و ص ۹۹ ح ۷، معجم احادیث الامام المهدی- عجّل اللّٰه تعالی فرجه الشریف- ۵: ۵۰۲.

[۷] (۲). المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۶۷ ح ۴۷۳۰، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۵۲، ۶۰، اسد الغابهٔ ۶: ۲۲۷، ذخائر العقبی: ۳۹، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۸۹ رقم ۸۴۸۸، مجمع الزوائد ۹: ۲۰۳، کنز العمال ۱۲: ۱۱۱ ح ۳۴۲۳۷ و ج ۱۳: ۶۷۴ ح ۳۷۷۲۵.

شرح الأخبار ۳: ۲۹، عیون أخبار الرضا علیه السلام ۲: ۴۲ ح ۱۷۶، أمالی صدوق: ۴۲۷ ح ۶۲۲، أمالی مفید: ۹۵ ح ۴، أمالی طوسی: ۴۲۷ ح ۹۵۴، دلائل الإمامهٔ: ۱۴۶، روضهٔ الواعظین ۱: ۱۴۹، اعلام الوری ۱: ۲۹۴، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۲۵، الاحتجاج ۲: ۱۰۳، کشف الغمهٔ ۲: ۸۴، ۹۳، بحارالأنوار ۳۷: ۷۰ ح ۳۸، و ج ۴۳: ۱۹- ۵۱ ح ۲، ۴، ۸، ۱۲، ۲۶، ۴۳، ۴۴، ۴۶ و ۴۸، احقاق الحق ۱۰: ۱۱۶-

۱۲۲ و ۱۶۶، و ج ۱۹: ۵۴، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۱۵۱ ح ۲۶ و ص ۱۵۲– ۱۵۷ ح ۳۱– ۳۴ و ۳۷ و ص ۱۷۱– ۱۷۲ ح ۱، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۳۵۳– ۳۵۶ ح ۱– ۹ و ص ۴۳۲ ح ۶۳.

[۸] (۱) فضائل أهل البیت علیهم السلام: ۷۹ ح ۱۰۲ و ص ۸۹– ۹۰ ح ۱۱۹– ۱۲۱ و ص ۱۳۷ ح ۲۰۱ و ص ۱۸۳ ح ۲۷۳ و ص ۱۹۵ ح ۲۹۳ و ص ۱۹۷ ح ۲۹۵ و ص ۲۵۰ ح ۳۹۰ و ۳۹۱ و ص ۲۸۶ ح ۴۵۴، مسند احمد ۱: ۷۰۹ ح ۳۰۶۲، و ج ۴: ۵۱۶ ح ۱۳۷۳۰ و ص ۵۶۸ ح ۱۴۰۴۲، و ج ۶: ۴۵ ح ۱۶۹۸۵، و ج ۱۰: ۱۷۷ ح ۲۶۵۷۰ و ص ۱۸۷ ح ۲۶۶۱۲، سنن ترمذی ۵: ۳۵۱– ۳۵۲ ح ۳۲۱۸ و ۳۲۱۹ و ص ۶۶۳ ح ۳۷۹۶، جامع البیان ۱۲: ۱۰– ۱۴ ح ۲۸۴۸۸– ۲۸۵۰۶، مشکل الآثار ۱: ۲۲۷– ۲۳۱ ح ۷۷۰– ۷۸۵، مقاتل الطالبیّین: ۵۲، المعجم الکبیر ۳: ۵۲– ۵۷ ح ۲۶۶۲– ۲۶۷۵، و ج ۲۲: ۶۶ ح ۱۵۹ و ۱۶۰، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۵۸– ۱۶۰ ح ۴۷۰۵– ۴۷۰۹ و ص ۱۷۲ ح ۴۷۴۸، شواهد التنزیل ۲: ۱۸– ۱۴۰ ح ۶۳۷– ۷۷۴، مناقب خوارزمی: ۶۰– ۶۳ ح ۲۸– ۳۲، اسد الغابة ۶: ۲۲۶ رقم ۷۱۷۵، ذخائر العقبی: ۲۱– ۲۵، تهذیب الکمال: ۲۱: ۱۸۷– ۱۸۸ رقم ۷۹۲۱ و ج ۲۲: ۳۸۹ رقم ۸۴۸۸ سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۲۷، ۴۳۴ رقم ۱۱۴، مجمع الزوائد ۹: ۱۶۶– ۱۶۹، الدر المنثور ۵: ۵۳۸ و ج ۶: ۵۳۱– ۵۳۵، کنز العمال ۱۳: ۶۴۴– ۶۴۶ ح ۳۷۶۲۸، ۳۷۶۲۹، ۳۷۶۳۲، فتح القدیر ۳: ۳۹۶ و ج ۴: ۲۷۸– ۲۸۰.

مقتل الحسین علیه السلام ابن اعثم کوفی: ۱۶۸، تفسیر فرات کوفی: ۳۳۲– ۳۴۲ ح ۴۵۱– ۴۶۶، تفسیر القمّی ۲: ۶۷، ۱۹۳– ۱۹۴، أمالی صدوق: ۲۰۸ ح ۲۳۰ و ص ۲۳۰ ح ۲۴۲ و ص ۵۵۹ ح ۷۴۶ و ۷۴۷ و ص ۶۱۶ ح ۸۴۳، عیون أخبار الرضا علیه السلام ۱: ۲۲۹ و ۲۴۰، الشافی فی الإمامة ۳: ۱۳۳– ۱۳۶، تلخیص الشافی: ۲۴۱، ۲۵۰– ۲۵۳، أمالی طوسی: ۸۹ ح ۱۳۸ و ص ۲۴۸ ح ۴۳۸ و ص ۲۵۱ ح ۴۴۷ و ص ۲۶۳ ح ۴۸۲ و ص ۳۶۸ ح ۷۸۳ و ص ۵۴۹ ح ۱۱۶۸ و ص ۵۶۵ ح ۱۱۷۴ و ص ۵۹۹ ح ۱۲۴۳ و ص ۶۰۸ ح ۱۲۵۴، جوامع الجامع ۲: ۴۴۴، مجمع البیان ۷: ۵۹ و ج ۸: ۱۳۷– ۱۳۸، تفسیر روض‌الجِنان و روح‌الجَنان ۲۲: ۴۱۷– ۴۲۰، متشابه القرآن ومختلفه ۲: ۶۲– ۶۳، تأویل الآیات: ۴۴۸– ۴۵۱، تفسیر البرهان ۳: ۷۹۰– ۷۹۱ ح ۷۰۸۳، ۷۰۸۴، ۷۰۸۶، و ج ۴: ۴۴۲– ۴۷۰ ح ۸۵۸۳– ۸۶۴۴، بحارالأنوار ۲۵: ۲۱۲– ۲۴۹، و ج ۳۵: ۲۰۶– ۲۳۶، تفسیر نور الثقلین ۳: ۴۰۸– ۴۱۰ ح ۱۸۶، ۱۸۸، ۱۹۱ و ۱۹۲، و ج ۴: ۲۷۰– ۲۷۷ ح ۸۴– ۱۰۹، تفسیر کنز الدقائق ۶: ۳۴۱– ۳۴۳، و ج ۸: ۱۵۵– ۱۶۲، احقاق الحق ۲: ۵۰۲– ۵۵۸.

[۹] (۲) فضائل أهل البیت علیهم السلام: ۷۹ ح ۱۰۲ و ص ۸۹– ۹۰ ح ۱۱۹– ۱۲۱ و ص ۱۳۷ ح ۲۰۱ و ص ۱۸۳ ح ۲۷۳ و ص ۱۹۵ ح ۲۹۳ و ص ۱۹۷ ح ۲۹۵ و ص ۲۵۰ ح ۳۹۰ و ۳۹۱ و ص ۲۸۶ ح ۴۵۴، مسند احمد ۱: ۷۰۹ ح ۳۰۶۲، و ج ۴: ۵۱۶ ح ۱۳۷۳۰ و ص ۵۶۸ ح ۱۴۰۴۲، و ج ۶: ۴۵ ح ۱۶۹۸۵، و ج ۱۰: ۱۷۷ ح ۲۶۵۷۰ و ص ۱۸۷ ح ۲۶۶۱۲، سنن ترمذی ۵: ۳۵۱– ۳۵۲ ح ۳۲۱۸ و ۳۲۱۹ و ص ۶۶۳ ح ۳۷۹۶، جامع البیان ۱۲: ۱۰– ۱۴ ح ۲۸۴۸۸– ۲۸۵۰۶، مشکل الآثار ۱: ۲۲۷– ۲۳۱ ح ۷۷۰– ۷۸۵، مقاتل الطالبیّین: ۵۲، المعجم الکبیر ۳: ۵۲– ۵۷ ح ۲۶۶۲– ۲۶۷۵، و ج ۲۲: ۶۶ ح ۱۵۹ و ۱۶۰، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۵۸– ۱۶۰ ح ۴۷۰۵– ۴۷۰۹ و ص ۱۷۲ ح ۴۷۴۸، شواهد التنزیل ۲: ۱۸– ۱۴۰ ح ۶۳۷– ۷۷۴، مناقب خوارزمی: ۶۰– ۶۳ ح ۲۸– ۳۲، اسد الغابة ۶: ۲۲۶ رقم ۷۱۷۵، ذخائر العقبی: ۲۱– ۲۵، تهذیب الکمال: ۲۱: ۱۸۷– ۱۸۸ رقم ۷۹۲۱ و ج ۲۲: ۳۸۹ رقم ۸۴۸۸ سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۲۷، ۴۳۴ رقم ۱۱۴، مجمع الزوائد ۹: ۱۶۶– ۱۶۹، الدر المنثور ۵: ۵۳۸ و ج ۶: ۵۳۱– ۵۳۵، کنز العمال ۱۳: ۶۴۴– ۶۴۶ ح ۳۷۶۲۸، ۳۷۶۲۹، ۳۷۶۳۲، فتح القدیر ۳: ۳۹۶ و ج ۴: ۲۷۸– ۲۸۰.

مقتل الحسین علیه السلام ابن اعثم کوفی: ۱۶۸، تفسیر فرات کوفی: ۳۳۲– ۳۴۲ ح ۴۵۱– ۴۶۶، تفسیر القمّی ۲: ۶۷، ۱۹۳– ۱۹۴، أمالی صدوق: ۲۰۸ ح ۲۳۰ و ص ۲۳۰ ح ۲۴۲ و ص ۵۵۹ ح ۷۴۶ و ۷۴۷ و ص ۶۱۶ ح ۸۴۳، عیون أخبار الرضا علیه السلام ۱: ۲۲۹ و ۲۴۰، الشافی فی الإمامة ۳: ۱۳۳– ۱۳۶، تلخیص الشافی: ۲۴۱، ۲۵۰– ۲۵۳، أمالی طوسی: ۸۹ ح ۱۳۸ و ص ۲۴۸ ح ۴۳۸ و ص ۲۵۱ ح ۴۴۷ و ص ۲۶۳ ح ۴۸۲ و ص ۳۶۸ ح ۷۸۳ و ص ۵۴۹ ح ۱۱۶۸ و ص ۵۶۵ ح ۱۱۷۴ و ص ۵۹۹ ح ۱۲۴۳ و ص ۶۰۸ ح ۱۲۵۴، جوامع الجامع ۲: ۴۴۴، مجمع البیان ۷: ۵۹ و ج ۸: ۱۳۷– ۱۳۸، تفسیر روض‌الجِنان و روح‌الجَنان ۲۲: ۴۱۷– ۴۲۰، متشابه القرآن ومختلفه ۲:

۶۲- ۶۳، تأویل الآیات: ۴۴۸- ۴۵۱، تفسیر البرهان ۳: ۷۹۰- ۷۹۱ ح ۷۰۸۳، ۷۰۸۴، ۷۰۸۶، و ج ۴: ۴۴۲- ۴۷۰ ح ۸۵۸۳- ۸۶۴۴، بحارالأنوار ۲۵: ۲۱۲- ۲۴۹، و ج ۳۵: ۲۰۶- ۲۳۶، تفسیر نور الثقلین ۳: ۴۰۸- ۴۱۰ ح ۱۸۶، ۱۸۸، ۱۹۱ و ۱۹۲، و ج ۴: ۲۷۰- ۲۷۷ ح ۸۴- ۱۰۹، تفسیر کنز الدقائق ۶: ۳۴۱- ۳۴۳، و ج ۸: ۱۵۵- ۱۶۲، احقاق الحق ۲: ۵۰۲- ۵۵۸.

[۱۰] (۱). از جمله ظلم‌هایی که به ایشان وارد شد هجوم به خانه او و آتش زدن آن و ضرب و جرح او برای مجبور کردن علی علیه السلام به بیعت و محروم کردن او از میراث و مصادره فدك و ...

که به بعضـی از منابع آن اشاره می‌کنیم: مسند احمد ۱: ۱۹ ح ۹ و ص ۲۰ ح ۱۴، صحیح بخاری ۴: ۲۵۲ ح ۳۷۱۱ و ۳۷۱۲، سنن أبی داوود ۳: ۲۴۵- ۲۵۵ ح ۲۹۶۳- ۲۹۷۷، تاریخ طبری ۳: ۲۰۷- ۲۰۸، السنن الکبری بیهقی ۹: ۴۲۸- ۴۴۱ ح ۱۲۹۹۸- ۱۳۰۱۵، تاریخ یعقوبی ۲: ۱۲۶، شـرح نهج‌البلاغة ابن أبی‌الحدید ۲: ۲۱- ۶۱، و ج ۶: ۵- ۱۲ و ص ۴۶- ۵۲، و ج ۱۶: ۲۷۴، و ج ۱۷: ۱۶۸، لسان المیزان ۴: ۷۰۷ رقـم ۵۷۵۲، کنز العمـال ۵: ۵۸۵- ۶۳۷ ح ۱۴۰۴۰، ۱۴۰۴۵، ۱۴۰۶۹، ۱۴۰۷۰، ۱۴۰۷۱، ۱۴۰۹۷، ۱۴۱۰۱، ۱۴۱۰۸، ۱۴۱۱۳، ۱۴۱۲۰، ۱۴۱۲۱.

کتاب سلیم بن قیس ۲: ۵۸۳- ۵۸۸ ح ۴ و ص ۶۷۲- ۶۹۵ ح ۱۳ و ۱۴ و ص ۸۶۲- ۸۷۳ ح ۴۸ و ص ۹۰۵- ۹۰۸ ح ۶۱، تفسیر عیّاشی ۲: ۶۶ ح ۷۶، الکافی ۸: ۲۳۷- ۲۳۸ ح ۳۲۰، الاختصاص: ۱۸۳- ۱۸۷، أمالی مفید: ۴۰ ح ۸ و ص ۴۹ ح ۹ و ص ۹۵ ح ۵ و ص ۱۲۵ ح ۳، دلائل الإمامة: ۱۰۹- ۱۲۹، الاحتجاج ۱: ۱۰۵- ۱۴۹، کشف الغمة ۲: ۱۰۰- ۱۲۲، بحار الأنوار ۲۸: ۳۷- ۴۱۲، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۲: ۵۴۵- ۶۹۷، مسند فاطمة علیها السلام عطاردی: ۳۵۸- ۳۸۹ ح ۱- ۱۹ و ۱- ۲۴.

[۱۱] (۱). منابع آن در ص ۱۱ پاورقی ۱ بیان شد.

[۱۲] (۲). مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۷۷- ۷۸، شرح نهج‌البلاغة ابن أبی‌الحدید ۱۶: ۲۱۱- ۲۱۳.

شرح الأخبار ۳: ۳۴- ۴۰ ح ۹۷۴، الشافی فی الإمامة ۴: ۶۹- ۷۷، دلائل الإمامة: ۱۰۹- ۱۱۹، الإحتجاج ۱: ۱۳۱- ۱۴۱، کشف الغمة ۲: ۱۰۵- ۱۱۸، بحارالأنوار ۲۹: ۲۱۵ به بعد، احقاق الحق ۱۰: ۲۹۶- ۳۰۵، و ج ۱۹: ۱۶۳- ۱۶۷، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۲: ۶۵۲- ۶۹۲، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۵۵۷- ۵۷۵ ح ۶ و ۷.

[۱۳] (۱). المستدرك علی الصحیحین ۳: ۱۷۷- ۱۷۸ ح ۴۷۶۳، حلیة الأولیاء ۲: ۴۳، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۰ و ۸۲، اسد الغابة ۶: ۲۲۸ رقم ۷۱۷۵، ذخائر العقبی: ۵۳، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۸۹ رقم ۸۴۸۸، البدایة والنهایة ۶: ۳۲۷، مجمع الزوائد ۹: ۲۱۲. الکافی ۴: ۵۶۱ ح ۴، الخصال ۱: ۲۷۲ ح ۱۵، روضة الواعظین ۱: ۱۵۰، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۲۲، ۳۴۱ و ۳۶۲، کشف الغمة ۲: ۱۲۴، بحارالأنوار ۴۳: ۳۵ ح ۳۹ و ص ۱۵۵ ح ۱ و ص ۱۷۳- ۲۰۰ ح ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۴، ۳۰، احقاق الحق ۱۰: ۴۳۸، ۴۵۹- ۴۶۲ و ۴۷۴، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۲: ۷۸۳ ح ۷ و ص ۷۸۸- ۷۹۰ ح ۱۸، ۱۹، ۲۳، ۲۵ و ۲۶ و ص ۸۰۰ ح ۳ و ص ۱۰۸۰ ح ۱۳ و ص ۱۱۰۶ ح ۱ و ۲، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۵۰ ح ۱۸ و ص ۳۴۲ ح ۱ و ص ۴۰۴- ۴۲۹ ح ۴، ۱۶، ۳۱، ۵۳ و ۵۵.

[۱۴] (۲). البته یکی از موارد دفـاع، همـان خطبه ایشـان است در مسـجدالنبی صـلی الله علیه و آله، و مورد دیگر آن دفـاع ایشـان از حضـرت علی علیه السـلام هنگام هجوم به منزل و آتش زدن درب منزل و ضرب و جرح او برای دست‌گیری و وادار کردن حضرت علی علیه السلام به بیعت و ...

که بعضـی از مصادر آن را ذکر می‌کنیم: تاریـخ طبری ۳: ۲۰۲، تاریخ یعقوبی ۲: ۱۲۶، شرح نهج‌البلاغه ابن أبی‌الحدید ۲: ۲۱، ۴۵، ۵۰، ۵۶- ۵۷، و ج ۶: ۴۶- ۵۲، لسان المیزان ۴: ۷۰۷ رقم ۵۷۵۲، کنز العمال ۵: ۶۳۲ ح ۱۴۱۱۳.

کتاب سـلیم بن قیس ۲: ۵۸۳- ۵۸۸ ح ۴ و ص ۶۷۲- ۶۷۴ ح ۱۳ و ص ۸۶۲- ۸۶۵ ح ۴۸، تفسیر عیّاشی ۲: ۶۶ ح ۷۶، الکافی ۸: ۲۳۷- ۲۳۸ ح ۳۲۰، الاختصاص: ۱۸۵- ۱۸۷، الاحتجاج ۱: ۱۰۵- ۱۱۴، ۴۱۳- ۴۱۴، نهج‌الحق وکشف الصدق: ۲۷۱، بحارالأنوار ۲۸: ۲۰۴ ح ۳ و ص ۲۲۷ ح ۱۴ و ص ۳۲۲ ح ۵۲ و ص ۳۳۹ ح ۵۹، و ج ۴۳: ۱۷۰ ح ۱۱ و ص ۱۹۷ ح ۲۸ و ۲۹، احقاق الحق ۱۰: ۲۹۵،

عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۲: ۵۵۵- ۶۱۰، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۳۵۹- ۳۷۱ ح ۱- ۱۹.

[۱۵] (۱).

سوره احزاب ۳۳: ۵۷.

[۱۶] (۲). منابع آن در ص ۵ پاورقی ۱ ذکر شد.

[۱۷] (۳). المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۰ ح ۴۷۴۰، حلیهٔ الأولیاء ۲: ۴۰ و ۴۲ الاستیعاب: ۹۲۶ و ۹۲۷ رقم ۳۴۱۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۵۴، ۶۷ و ۷۹، ذخائر العقبی: ۴۳، کنز العمال ۱۲: ۱۱۰ ح ۳۴۲۳۲ و ۳۴۲۳۳.

تفسیر عیّاشی ۱: ۱۷۳- ۱۷۴، أمالی صدوق: ۷۸، ح ۴۵ و ص ۱۸۷ ح ۱۹۶ و ص ۳۷۴ ح ۴۷۱ و ص ۵۷۴ ح ۷۸۷، معانی الأخبار: ۱۰۷ ح ۱، علل الشرائع ۱: ۲۱۶، الإختصاص: ۳۷، تفسیر التبیان ۲: ۴۵۶، دلائل الإمامهٔ: ۸۱ ح ۲۰ و ص ۱۴۹ ح ۵۸ و ص ۱۵۲ ح ۶۶، روضهٔ الواعظین ۱: ۱۴۹، مجمع البیان ۲: ۲۸۹، تفسیر روض‌الجِنان و روح‌الجَنان ۴: ۳۱۸، مناقب إبن شهرآشوب ۳: ۳۲۲- ۳۲۴، الاحتجاج ۱: ۱۹۵، تفسیر البرهان ۱: ۶۱۸، بحارالأنوار ۳۷: ۳۶- ۸۵ ح ۴، ۱۰، ۱۳، ۲۷، ۳۷، ۳۸، ۴۸ و ۵۲، و ج ۴۳: ۲۱- ۷۸ ح ۱۰، ۱۳، ۱۹، ۲۰، ۲۵، ۳۹، ۴۰، ۴۲، ۴۶، ۴۸، ۶۰، ۶۳ و ۶۵، تفسیر نور الثقلین ۱: ۳۳۶- ۳۳۸ ح ۱۲۷- ۱۳۶، تفسیر کنز الدقائق ۲: ۸۳- ۸۵، احقاق الحق ۱۰: ۲۷- ۵۱ و ج ۱۹: ۱۸- ۲۰ و ۳۵- ۳۶، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۱۲۰- ۱۳۳ ح ۶- ۳۸، مسند فاطمهٔ علیها السلام عطاردی: ۳۲۳- ۳۲۹ ح ۱- ۱۴.

[۱۸] (۱). سوره احزاب ۳۳: ۳۳

[۱۹] (۲). منابع آن در ص ۱۶ پاورقی ۲ و ۳ بیان شد.

[۲۰] (۳). منابع آن در ص ۱۵ پاورقی ۱ بیان شد.

[۲۱] (۴). روایـاتی که دلالت بر این مطلب می‌کنـد بسیار است، و ما مصادر بعضـی از آنها را به جهت اختصار ذکر می‌کنیم: مقتل الحسـین علیه السـلام أبی‌مخنف: ۱۱۷، مقاتـل الطالبیّین: ۷۰، مقتـل الحسـین علیه السـلام خوارزمی: ۵۹ و ۷۱، شـرح نهج‌البلاغهٔ ابن أبی‌الحدید ۶: ۴۹- ۵۰.

تفسیر فرات کوفی: ۲۴۶ ح ۳۳۱- ۳۳۳، مقتل الحسـین علیه السلام ابن أعثم کوفی: ۱۷۲، تفسیر عیّاشی ۲: ۳۰۳ ح ۱۲۰، عیون أخبار الرضا علیه السلام ۱: ۴۲ ح ۲، أمالی مفید: ۱۱۶ ح ۹، إرشاد مفید ۲: ۱۵، ۹۷- ۹۸، مناقب ابن شهرآشوب ۴: ۳۶ و ۵۱، الاحتجاج ۱: ۴۱۷، ۴۱۹- ۴۲۰ و ج ۲: ۲۳، بحارالأنوار ۸: ۱۳ ح ۱۲، و ج ۲۷: ۲۰۴ ح ۷ و ص ۲۰۷ ح ۱۵ و ۱۶، و ج ۴۴: ۴۹ ح ۵ و ص ۹۰ ح ۴ و ص ۲۰۶ ح ۲، و ج ۴۵: ۶ و ۱۳۹، احقاق الحق ۴: ۲۸۸، و ج ۹: ۱۲۴ و ۱۹۹.

[۲۲] (۱). منابع آن در ص ۱۹ پاورقی ۲ بیان شد.

[۲۳] (۱). المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۶۷ ح ۴۷۳۰، إعلام الوری ۱: ۲۹۴، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۵۲ و ۶۰، اسد الغابهٔ ۶: ۲۲۷، ذخائر العقبی: ۳۹، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۸۹ رقم ۸۴۸۸، مجمع الزوائد ۹: ۲۰۳، کنز العمال ۱۲: ۱۱۱ ح ۳۴۲۳۷، و ج ۱۳: ۶۷۴ ح ۳۷۷۲۵.

شرح الأخبار ۳: ۲۹، أمالی صدوق: ۴۲۷ ح ۶۲۲، عیون أخبار الرضا علیه السـلام ۲: ۴۲ ح ۱۷۶، أمالی مفید: ۹۵ ح ۴، أمالی طوسی: ۴۲۷ ح ۹۵۴، دلائل الإمامهٔ: ۱۴۶، روضهٔ الواعظین ۱: ۱۴۹، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۲۵، الاحتجاج ۲: ۱۰۳، کشف الغمهٔ ۲: ۸۴، ۹۳، بحارالأنوار ۳۷: ۷۰ ح ۳۸، و ج ۴۳: ۱۹- ۵۱ ح ۲، ۴، ۸، ۱۲، ۲۶، ۴۳، ۴۴، ۴۶، ۴۸، احقاق الحق ۱۰: ۱۱۶- ۱۲۲، و ج ۱۹: ۵۴، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السـلام ۱: ۱۵۱ ح ۲۶ و ص ۱۵۲- ۱۵۷ ح ۳۱- ۳۴ و ۳۷، مسند فاطمهٔ علیها السلام عطاردی: ۳۵۳- ۳۵۶ ح ۱- ۹ و ص ۴۳۲ ح ۶۳.

[۲۴] (۱). روایات و اقوال در تاریخ شهادت حضرت فاطمه علیها السلام بسیار مختلف است و به ۱۰ قول می‌رسد و ما این اقوال را با

معرفی بعضی از منابع آنها ذکر می‌کنیم.

۱- منابعی که روز شهادت را سوم جمادی الثانی یا سه ماه یا ۹۵ روز بعد از رحلت پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله معرفی می‌کنند: تاریخ طبری ۳: ۲۴۰، مقاتل الطالبیّین: ۴۹، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۷ ح ۴۷۶۱، دلائل النبوة بیهقی ۶: ۳۶۵، الاستیعاب: ۹۲۶ و ۹۲۸ رقم ۳۴۱۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۳، اسد الغابة ۶: ۲۲۸ رقم ۷۱۷۵، کامل إبن أثیر ۲: ۲۰۰، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۸۹- ۳۹۰ رقم ۸۴۸۸، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۳۰ رقم ۱۱۴، البدایة والنهایة ۶: ۳۲۷، مجمع الزوائد ۹: ۲۱۲.

مصباح المتهجد: ۷۹۳، دلائل الإمامة: ۷۹ ح ۱۸ و ص ۱۳۴ ح ۴۳، إعلام الوری ۱: ۳۰۰، اقبال الأعمال ۳: ۱۶۱، کشف الغمة ۲: ۱۲۸، مصباح کفعمی: ۵۲۲، بحارالأنوار ۴۳: ۹ ح ۱۶ و ص ۱۷۰ ح ۱۱ و ص ۱۸۸ ح ۱۹ و ص ۱۹۶ ح ۲۶ و ص ۲۱۳ ح ۴۴- ۴۶، احقاق الحق ۱۰: ۴۶۰- ۴۶۲، و ج ۱۹: ۱۷۶، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۲: ۷۸۴ ح ۸ و ص ۷۸۷- ۷۹۹ ح ۱۷، ۱۹، ۲۱، ۲۷، ۳۱- ۳۳، ۳۵، ۳۶، ۳۹، ۴۰ و ص ۱۰۸۹ ح ۵، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی ۴۱۵ ح ۲۴ و ص ۴۱۹ ح ۳۴ و ص ۴۲۴ ح ۴۵، و ص ۴۲۷ ح ۵۱ و ص ۴۲۸ ح ۵۴ و ص ۴۳۱ ح ۶۱ و ص ۴۳۲ ح ۶۳.

۲- منابعی که شهادت را ۷۰ یا ۷۲ یا ۷۵ روز بعد از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ذکر کرده‌اند: مروج الذهب ۲: ۲۸۲، الاستیعاب: ۹۲۶ و ۹۲۸ رقم ۳۴۱۱، اسد الغابة ۶: ۲۲۸ رقم ۷۱۷۵، ذخائر العقبی: ۵۲، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۹۰ رقم ۸۴۸۸، البدایة والنهایة ۶: ۳۲۷، مجمع الزوائد ۹: ۱۶۵- ۱۶۶.

کافی ۱: ۲۴۱ ح ۵ و ص ۴۵۸ ح ۱، و ج ۴: ۵۶۱ ح ۴، شرح الأخبار ۳: ۳۳ ح ۹۷۳، کفایة الأثر: ۶۵، دلائل الإمامة: ۷۹ ح ۱۸ و ص ۱۳۴ ح ۴۳، روضة الواعظین ۱: ۱۴۳، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۵۷، کشف الغمة ۲: ۱۲۹، بحار الأنوار ۴۳: ۷ ح ۸- ۱۰ و ص ۹ ح ۱۶ و ص ۷۹ ح ۶۷ و ص ۱۵۶ ح ۳ و ص ۱۸۰ ح ۱۶ و ص ۱۹۵ ح ۲۲ و ۲۴ و ص ۲۱۲ ح ۴۱، احقاق الحق ۱۰: ۴۶۱- ۴۶۲، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۵۱۴ ح ۳، و ج ۲: ۵۴۸ ح ۴ و ص ۷۸۸- ۷۹۷ ح ۲۲، ۲۴، ۲۷، ۲۹ و ص ۱۱۱۵ ح ۱۲، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۱۳۳ ح ۵۹ و ص ۴۰۱- ۴۱۸ ح ۱، ۴، ۱۵ و ۳۳.

۳- منابعی که شهادت را ۴۰ روز بعد رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ذکر کرده‌اند: مروج الذهب ۲: ۲۸۲، مقاتل الطالبیّین: ۴۹، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۵، ذخائر العقبی: ۵۲.

کتاب سلیم بن قیس ۲: ۸۷۰ ح ۴۸، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۵۷ و ۳۶۲، کشف الغمة ۲: ۱۲۶، بحارالأنوار ۴۳: ۷ ح ۸ و ص ۱۸۰ ح ۱۶ و ص ۱۹۱ ح ۲۰ و ص ۱۹۹ ح ۲۹ و ص ۲۱۲ ح ۴۱ و ص ۲۱۵ ح ۴۵، عوالم العلوم فاطمه الزهراء علیها السلام ۲: ۵۴۸ ح ۵ و ص ۷۸۳ ح ۶ و ص ۷۸۶ ح ۱۲ و ص ۷۹۸ ح ۳۲ و ص ۱۰۸۰ ح ۱۳ و ۱۴ و ص ۱۰۹۱ ح ۶ و ص ۱۰۹۴ ح ۱۰ و ص ۱۱۰۵ ح ۵، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۴۰۰- ۴۲۷ ح ۱۱، ۱۵، ۳۹ و ۵۱.

۴- منابعی که شهادت را ۱۰۰ روز بعد از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ذکر کرده‌اند: الاستیعاب: ۹۲۸ الرقم ۳۴۱۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۳، ذخائر العقبی: ۵۲، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۹۰ رقم ۸۴۸۸.

کشف الغمة ۲: ۱۲۹، بحار الأنوار ۴۳: ۲۱۳ ح ۴۴، احقاق الحق ۱۰: ۴۶۱، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۲: ۷۹۶ و ۷۹۷ ح ۲۷ و ۳۱، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۴۱۹ ح ۳۴ و ص ۴۳۳ ح ۶۳.

۵- منابعی که روز شهادت را دو ماه بعد از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ذکر کرده‌اند: المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۸ ح ۴۷۶۶ و ۴۷۶۷، دلائل النبوة بیهقی ۶: ۳۶۵، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۳، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۹۰ رقم ۸۴۸۸، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۳۰ رقم ۱۱۴، البدایة والنهایة ۶: ۳۲۷.

مصباح الأنوار: ۲۵۹، بحارالأنوار ۴۳: ۲۱۳ ح ۴۴ و ص ۲۱۷ ح ۴۹ و ج ۸۱: ۲۳۳ ح ۸، احقاق الحق ۱۹: ۱۷۶، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۲: ۷۸۲ ح ۴ و ص ۷۸۵ ح ۹ و ص ۷۹۷ ح ۳۱، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۴۱۹ ح ۳۴ و ص ۴۳۰ ح ۵۹

و ۶۰.

۶- منابعی که روز شهادت را ۴ ماه بعد از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ذکر کرده‌اند: إعلام الوری ۱: ۳۰۰، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۵۷، بحارالأنوار ۴۳: ۱۸۰ ح ۱۶، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۲: ۷۸۸ ح ۲۰، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی ۴۱۱ ح ۱۴ و ۱۵.

۷- منابعی که شهادت را ۶ ماه بعد از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله یا سوم ماه رمضان ذکر کرده‌اند: صحیح بخاری ۵: ۹۸ ح ۴۲۴۱، تاریخ طبری ۳: ۲۴۰، مقاتل الطالبیّین: ۴۹، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۷ ح ۴۷۶۱، حلیهٔ الأولیاء ۲: ۴۳، دلائل النبوهٔ بیهقی ۶: ۳۶۵، الاستیعاب: ۹۲۶، ۹۲۸ رقم ۳۴۱۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۰ و ۸۳، اسد الغابهٔ ۶: ۲۲۸، ۲۲۹ رقم ۷۱۷۵، کامل ابن أثیر ۲: ۲۰۰، شرح نهج البلاغه إبن أبی الحدید ۶: ۴۶، ذخائر العقبی: ۵۲، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۸۹- ۳۹۰ رقم ۸۴۸۸، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۳۰ رقم ۱۱۴، البدایهٔ والنهایهٔ ۶: ۳۲۵، ۳۲۷، مجمع الزوائد ۹: ۲۱۱.

مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۶۳، کشف الغمهٔ ۲: ۱۰۰، ۱۲۸- ۱۲۹، بحارالأنوار ۴۳: ۱۸۳ ح ۱۶ و ص ۱۸۹ ح ۱۹ و ص ۲۰۰ ح ۳۰ و ص ۲۱۴ ح ۴۴، احقاق الحق ۱۰: ۴۵۵- ۴۵۹ و ۴۶۱، و ج ۱۹: ۱۷۵- ۱۷۸، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۲: ۷۸۲ ح ۱- ۳ و ص ۷۸۵ ح ۱۰ و ص ۷۸۷- ۷۹۹ ح ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۲۷، ۲۸، ۳۰، ۳۲، ۳۷، ۳۹ و ۴۰ و ص ۱۰۶۲ ح ۵ و ص ۱۰۸۳ ح ۱ و ص ۱۰۹۱ ح ۶، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۳۹۷ ح ۸ و ص ۴۱۲ ح ۱۹ و ص ۴۱۵ ح ۲۳ و ۲۴ و ص ۴۱۶- ۴۳۱ ح ۲۸، ۳۱، ۳۷، ۳۹، ۴۶، ۵۱- ۵۵ و ۶۱.

۸- منابعی که شهادت را ۸ ماه بعد از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ذکر کرده‌اند: مقاتل الطالبیّین: ۴۹، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۷۷ ح ۴۷۶۱، دلائل النبوهٔ بیهقی ۶: ۳۶۵، الاستیعاب: ۹۲۶، ۹۲۸ رقم ۳۴۱۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۸۳، ذخائر العقبی: ۵۲، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۹۰ رقم ۸۴۸۸، البدایهٔ والنهایهٔ، ۶: ۳۲۷.

بحارالأنوار ۴۳: ۲۱۳- ۲۱۵ ح ۴۴ و ۴۵، احقاق الحق ۱۰: ۴۶۱- ۴۶۲، و ج ۱۹: ۱۷۵، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۲: ۷۸۳ ح ۵ و ص ۷۹۸ ح ۳۱، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۴۱۹ ح ۳۴ و ص ۴۲۸ ح ۵۴ و ص ۴۳۳ ح ۶۳.

۹- منابعی که شهادت را سیزدهم ربیع الثانی ذکر کرده‌اند: مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۵۷، بحارالأنوار ۴۳: ۱۸۰ ح ۱۶، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۲: ۷۹۷ ح ۳۰، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۴۱۱ ح ۱۵.

۱۰- منابعی که شهادت را بیست و یکم ماه رجب یا پنج ماه بعد از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ذکر کرده‌اند: سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۲۷ رقم ۱۱۴.

مصباح المتهجد: ۸۱۲، بحارالأنوار ۴۳: ۲۱۵ ح ۴۷، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام: ۲: ۷۹۸ ح ۳۴، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۴۰۶ ح ۸.

[۲۵] (۱). سوره احزاب ۳۳: ۵۷.

[۲۶] (۲). منابع آن در ص ۵ پاورقی ۱ ذکر شد.

[۲۷] (۳). اشاره‌ای است به آیه کریمه« الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَمَ دِينًا» سوره مائده ۵: ۳.

[۲۸] (۱). مائهٔ منقبهٔ: ۱۲۶ منقبهٔ ۶۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۶۰، فرائد السمطین ۲: ۶۰۷ ح ۳۹۱، بحار الأنوار ۲۷: ۱۱۶ ح ۹۴، احقاق الحق ۱۰: ۱۶۶، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۱۷۱- ۱۷۲ ح ۱.

[۲۹] (۲). منابع آن در ص ۲۴ پاورقی ۴ بیان شد.

[۳۰] (۳). منابع آن در ص ۱۱ پاورقی ۱ بیان شد.

[۳۱] (۴). منابع آن در ص ۱۹ پاورقی ۲ بیان شد.

[۳۲] (۵). منابع آن در ص ۲۰ پاورقی ۱ بیان شد.

[۳۳] (۱). سوره صفّ ۶۱: ۸

[۳۴] (۱). سوره احزاب ۳۳: ۵۷.

[۳۵] (۲). منابع آن در اوّل مقدمه ذکر شد.

[۳۶] (۳). مقاتل الطالبیّین: ۴۶، الإستیعاب: ۹۲۸ رقم ۳۴۱۱، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۵۱ و ۵۹، اسد الغابة ۶: ۲۲۳ رقم ۷۱۷۵، شرح نهج‌البلاغة ابن أبی‌الحدید ۶: ۴۹- ۵۰، تهذیب الکمال ۲۲: ۳۸۶ رقم ۸۴۸۸، سیر أعلام النبلاء ۳: ۴۲۵ رقم ۱۱۴، البدایة والنهایة ۶: ۳۲۵، کنز العمال ۱۲: ۱۰۵ ح ۳۴۲۰۸.

تفسیر فرات کوفی: ۲۴۶ ح ۳۳۱- ۳۳۳، تفسیر عیّاشی ۲: ۳۰۳ ح ۱۲۰، عیون أخبار الرضا علیه السلام ۱: ۴۲ ح ۲، کفایة الأثر: تقریباً همه آن، أمالی مفید: ۱۱۶ ح ۹، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۵۷، کشف الغمة ۲: ۷۶، بحار الأنوار ۸: ۱۳ ح ۱۲، و ج ۲۲: ۱۵۲ ح ۴، و ج ۲۷: ۲۰۴ ح ۷ و ص ۲۰۷ ح ۱۵ و ۱۶، و ج ۴۳: ۱۶ ح ۱۵ و ص ۱۹ ح ۱۹، و ج ۱۰۲: ۱۸۰، ۲۰۰- ۲۰۱ و ۲۲۰، احقاق الحق ۴: ۲۸۸، و ج ۹: ۱۲۴، ۱۹۹ و ۲۰۹، و ج ۱۰: ۱۲، ۱۶ و ۱۱۳، و ج ۱۳: ۷۷ و ۷۹، و ج ۱۹: ۴ و ۱۳، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۸۹ ح ۲ و ص ۱۲۵ ح ۱۶ و ص ۱۵۶- ۱۵۸ ح ۱ و ۲، و ج ۲: ۷۸۳ ح ۷ و ص ۹۰۰- ۹۰۲ و ص ۱۰۲۹- ۱۰۳۰، مسند فاطمة علیها السلام عطاردی: ۲۸- ۲۹ ح ۲۸ و ص ۴۳۱ ح ۶۳ و ص ۴۷۳- ۴۷۸ ح ۱- ۶.

[۳۷] (۱). به تاریخ بغداد ۱۴: ۲۸۸ رقم ۶۷۲۵ و ذخائر العقبی: ۲۶ و ۳۶ و میزان الإعتدال ۱: ۸۱ رقم ۲۹۱ و لسان المیزان ۱: ۱۹۹ رقم ۴۲۴ مراجعه شود.

تفسیر فرات کوفی: ۷۶ ح ۴۹ و ص ۲۱۱ ح ۲۸۶ و ص ۲۱۶ ح ۲۹۰ و ص ۳۲۱ ح ۴۳۵، أمالی صدوق: ۱۷۵ ح ۱۷۸ و ص ۵۴۶ ح ۷۲۸، التوحید: ۱۱۸ ح ۲۱، علل الشرائع ۱: ۲۱۸ ح ۲، عیون أخبار الرضا علیه السلام ۱: ۱۱۶ ح ۳، معانی الأخبار: ۳۹۶ ح ۵۳، دلائل الإمامة: ۱۴۶ ح ۵۲ و ص ۱۴۸ ح ۵۵، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۳۵، کشف الغمة ۲: ۸۵، تفسیر البرهان ۴: ۳۳۷ ح ۸۳۱۹، بحار الأنوار ۴: ۴ ح ۴، و ج ۸: ۱۱۹ ح ۶ و ص ۱۵۱ ح ۸۹ و ص ۱۸۹ ح ۱۶۰، و ج ۱۸: ۳۵۱ ح ۶۱، و ج ۳۶: ۳۶۱ ح ۲۳۲، و ج ۳۷: ۸۲ ح ۴۹، و ج ۴۳: ۴- ۷ ح ۲، ۳، ۵، ۸ و ص ۱۸ ح ۱۷ و ص ۴۳ ح ۴۲، و ج ۴۴: ۲۴۱ ح ۳۳، و ج ۸۱: ۱۱۲ ح ۳۷، احقاق الحق ۴: ۴۷۵، و ج ۱۰: ۶، ۷، ۱۱، ۱۶- ۱۸، ۲۲۲ و ۳۱۲، و ج ۱۹: ۵، ۷ و ۸، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۳۴- ۴۳ ح ۱، ۲، ۵، ۶، ۹- ۱۱، ۱۵، ۱۷، ۱۹ و ۲۲، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۳۲۱- ۳۲۳.

[۳۸] (۱). التفسیر الکبیر فخر الرازی ۱۱: ۳۱۳، تفسیر غرائب القرآن ۶: ۵۷۶.

جوامع الجامع ۴: ۵۴۷، مجمع البیان ۱۰: ۴۱۲- ۴۱۴، تفسیر روض‌الجِنان و روح‌الجَنان ۲۰: ۴۲۷- ۴۳۰، عوالم العلوم فاطمة الزهراء علیها السلام ۱: ۹۲، المیزان فی تفسیر القرآن ۲۰: ۳۷۰- ۳۷۱.

[۳۹] (۲). سوره شوری ۴۲: ۲۳.

[۴۰] (۱). فضائل أهل البیت علیهم السلام: ۱۷۹ ح ۲۶۵، صحیح بخاری ۶: ۴۴ ح ۴۸۱۸، جامع البیان ۱۳: ۳۲ ح ۳۰۶۸۰، مقاتل الطالبیّین: ۵۲، المعجم الکبیر ۳: ۴۷ ح ۲۶۴۱، المستدرک علی الصحیحین ۳: ۱۸۹ ح ۴۸۰۲، الکشف والبیان ۸: ۳۱۰- ۳۱۴، شواهد التنزیل ۲: ۱۸۹- ۱۹۶ ح ۸۲۲- ۸۲۸، الکشّاف ۴: ۲۲۰، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۱، التفسیر الکبیر فخر رازی ۹: ۵۹۵، تفسیر بیضاوی ۵: ۸۰، ذخائر العقبی: ۲۵، تفسیر غرائب القرآن ۶: ۷۴، مجمع الزوائد ۹: ۱۶۸، الفصول المهمّة ۱: ۱۵۵، الدر المنثور ۷: ۳۰۰، فتح القدیر ۴: ۵۳۷، روح المعانی ۲۵: ۴۴- ۴۶.

المحاسن: ۱۴۴- ۱۴۵ ح ۴۵- ۴۸، تفسیر فرات کوفی: ۳۸۷- ۳۹۹، مقتل الحسین علیه السلام ابن أعثم کوفی: ۱۶۷، قرب الإسناد: ۱۲۸ ح ۴۵۰، تفسیر قمّی ۲: ۲۷۵- ۲۷۶، کافی ۱: ۴۱۳ ح ۷، و ج ۸: ۹۳ ح ۶۶، جوامع الجامع ۴: ۴۸، مجمع البیان ۹: ۴۲- ۴۳، تفسیر

روض‌الجِنان و روح‌الجَنان ۱۷: ۱۲۲- ۱۲۷، متشابهات القرآن ومختلفه ۲: ۵۹- ۶۰، عمدهٔ عیون صحاح الأخبار: ۹۱- ۹۴ ح ۳۸، ۳۹، ۴۴، ۴۷، ۵۹ و ۶۶ و ص ۴۱۷ ح ۶۱۴، تأویل الآیات: ۵۳۰ و ۵۳۳، تفسیر البرهان ۴: ۸۱۵- ۸۲۴، بحار الأنوار ۲۳- ۲۲۸- ۲۵۳، و ج ۲۶: ۲۵۲ ح ۲۲، و ج ۳۷: ۶۵ ح ۳۶ و ص ۱۰۰ ح ۲، و ج ۴۳: ۳۶۱- ۳۶۲ ح ۳ و ۴، تفسیر نور الثقلین ۴: ۵۷۱- ۵۷۷، تفسیر کنز الدقائق ۹: ۲۵۵- ۲۷۳، احقاق الحق ۳: ۲- ۲۳، و ج ۹: ۹۲- ۱۰۱، و ج ۱۴: ۱۰۶- ۱۱۵، و ج ۱۸: ۳۳۶- ۳۳۸، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۱۱۳، و ج ۲: ۵۷۲، ۶۳۲، ۷۰۵، المیزان فی تفسیر القرآن ۱۸: ۵۱- ۵۳، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۲۲۹ ح ۱.

[۴۱] (۱). منابع آن در ص ۲۷ پاورقی ۱ بیان شد.

[۴۲] (۲). منابع آن در ص ۱۱ پاورقی ۱ بیان شد.

[۴۳] (۳). شرح نهج‌البلاغه ابن أبی الحدید ۱۰: ۲۶۵.

اصول کافی ۱: ۴۵۹ ح ۳، شرح الأخبار ۳: ۷۰، أمالی مفید: ۲۸۲ ح ۷، نهج البلاغهٔ صبحی صالح: ۳۱۹- ۳۲۰ خطبه ۲۰۲، أمالی طوسی: ۱۰۹ ح ۱۶۶، دلائل الإمامهٔ: ۱۳۸ ح ۴۶، روضهٔ الواعظین ۱: ۱۵۲، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۶۴، کشف الغمهٔ ۲: ۱۳۱، ۱۳۲، بحارالأنوار ۴۳: ۱۹۳ ح ۲۱ و ص ۲۱۱ ح ۴۰، الغدیر ۹: ۵۰۹، احقاق الحق ۱۰: ۴۸۱، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۲: ۱۱۲۱- ۱۱۲۴ ح ۱- ۳، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۳۹۴ ح ۳ و ص ۴۰۲ ح ۲.

[۴۴] (۱). منابع آن در ص ۲۷ پاورقی ۱ بیان شد.

[۴۵] (۱). کافی ۱: ۴۵۸ ح ۲، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۹۱ ح ۵، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۲۹۳ ح ۱.

[۴۶] (۲). أمالی صدوق: ۱۷۶ ح ۱۷۸، دلائل الإمامهٔ: ۷۵ ح ۱۳، بشارهٔ المصطفی: ۱۸۲ و ۳۰۷، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۱۹۹، عمدهٔ عیون صحاح الأخبار ۱: ۲۵۴ ح ۳۱۹، الفضائل ابن شاذان: ۵۲۴ ح ۲۲۱، کشف الغمهٔ ۱: ۹۳، ۱۰۷، و ج ۲: ۷۷، فرائد السمطین ۲: ۳۴ ح ۳۷۱، ارشاد القلوب دیلمی ۲: ۱۴۲، المحتضر: ۱۰۹، بحار الأنوار ۲۷: ۷۴ ح ۱ و ص ۱۰۴ ح ۷۴، و ج ۲۸: ۳۸ ح ۱، و ج ۳۹: ۲۸۴ ح ۶۹، و ج ۴۳: ۱۷۲ ح ۱۳، احقاق الحق ۹: ۲۰۱ و ۲۶۷، و ج ۱۶: ۴۷۶، عوالم العلوم فاطمه الزهراء علیها السلام ۲: ۵۴۶، بیت الأحزان: ۴۷، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۵۰۰- ۵۰۱ ح ۲۳ و ۲۴.

[۴۷] (۱). مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۵۹ و در آن است« بهجهٔ قلبی».

أمالی صدوق: ۱۷۵ ح ۱۷۸ و ص ۵۷۵ ح ۷۸۷، روضهٔ الواعظین ۱: ۱۵۰، تفسیر روض الجِنان و روح‌الجَنان ۴: ۳۱۸، بحار الأنوار ۳۷: ۸۵ ح ۵۲، و ج ۴۳: ۲۴ ح ۲۰ و ص ۱۷۲ ح ۱۳، احقاق الحق ۴: ۲۸۸، و ج ۹: ۱۹۹، و ج ۱۳: ۷۷ و ۷۹، و ج ۱۹: ۷۶، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام، ۱: ۱۲۹ ح ۲۳ و ص ۱۴۸ ح ۱۸، و ج ۲: ۵۴۲ ح ۲، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۱۴۷ ح ۴ و ص ۳۳۴ ح ۲.

[۴۸] (۲). منابع آن در ص ۳۷ پاورقی ۳ بیان شد.

[۴۹] (۳). سوره آل عمران ۳: ۴۳.

[۵۰] (۱). جامع البیان ۳: ۳۳۹ ح ۷۰۳۱، حلیهٔ الأولیاء ۲: ۴۲، الاستیعاب: ۹۲۶، الکشّاف ۱: ۳۶۲، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۷۹، التفسیر الکبیر فخر رازی ۳: ۲۱۸، الجامع لأحکام القرآن ۴: ۸۲، ذخائر العقبی: ۴۴، الدرّ المنثور ۲: ۱۸۸، کنز العمّال ۱۲: ۱۴۵ ح ۳۴۴۱۱، فتح القدیر ۱: ۳۳۸- ۳۴۰.

أمالی صدوق: ۱۸۷ ح ۱۹۶ و ص ۵۷۵ ح ۷۸۷، علل الشرائع ۱: ۲۱۶، معانی الأخبار: ۱۰۷ ح ۱، تفسیر القمی ۱: ۱۰۲، تفسیر عیّاشی ۱: ۱۷۳- ۱۷۴، تفسیر التبیان ۲: ۴۵۶، دلائل الإمامهٔ: ۸۱ ح ۲۰ و ص ۱۴۹ ح ۵۸ و ص ۱۵۲ ح ۶۶، روضهٔ الواعظین ۱: ۱۴۹، مجمع البیان ۲: ۲۸۹، تفسیر روض‌الجِنان و روح‌الجَنان ۴: ۳۱۸، بشارهٔ المصطفی: ۲۷۴ ح ۸۹، مناقب ابن شهرآشوب ۳: ۳۲۲ و ۳۵۹، تفسیر البرهان

۱: ۶۱۸، بحارالأنوار ۳۷: ۸۵ ح ۵۲، و ج ۴۳: ۲۱- ۷۸ ح ۱۰، ۲۰، ۲۵، ۴۰، ۴۶، ۶۵، تفسیر نور الثقلین ۱: ۳۳۶- ۳۳۸ ح ۱۲۷- ۱۳۶، تفسیر کنز الدقائق ۲: ۸۳- ۸۵، احقاق الحق ۱۰: ۳۴- ۳۵، ۳۸- ۳۹، ۴۹- ۵۰، و ج ۱۹، ۱۸، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۸۸ ح ۱ و ص ۱۲۸ ح ۲۳ و ص ۱۳۰ ح ۲۸ و ص ۱۳۳ ح ۳۸ و ص ۱۴۰ ح ۶۰، مسند فاطمه علیها السلام عطاردی: ۲۳ ح ۱۲ و ص ۱۴۷ ح ۴ و ص ۱۵۰ ح ۱۰، و ص ۳۲۳ ح ۱ و ص ۳۲۴ ح ۲.

[۵۱] (۱). سوره آل عمران ۳: ۱۰۳، شواهد التنزیل ۱: ۱۶۸- ۱۶۹ ح ۱۷۷- ۱۸۰، مقتل الحسین علیه السلام خوارزمی ۱: ۵۹.

تفسیر فرات کوفی: ۹۰- ۹۲ ح ۷۰- ۷۶، تفسیر قمی ۱: ۱۰۸، تفسیر عیّاشی ۱: ۱۹۴ ح ۱۲۲ و ۱۲۳، معانی الأخبار: ۹۰ ح ۱ و ۲ و ص ۱۳۲ ح ۱، أمالی طوسی: ۲۷۲ ح ۵۱۰، جوامع الجامع ۱: ۱۹۴، مجمع البیان ۲: ۳۵۵، تفسیر روض‌الجِنان و روح‌الجَنان ۴: ۴۶۴، مناقب ابن شهرآشوب ۲: ۱۱۸ و ج ۳: ۷۵- ۷۶، عمدهٔ عیون صحاح الأخبار ۱: ۱۱۶ ح ۹۵ و ص ۳۵۰ ح ۴۹۰، کشف الغمّهٔ ۱: ۳۱۱، تأویل الآیات الظاهرهٔ: ۱۲۲- ۱۲۳، تفسیر البرهان ۱: ۶۶۸- ۶۷۲ ح ۱۸۶۱- ۱۸۷۰، بحارالأنوار ۲۴: ۵۲ ح ۵ و ص ۸۲- ۸۵ ح ۱- ۹، و ج ۳۶: ۱۵- ۲۱ ح ۱- ۱۶ و ص ۱۱۲- ۱۱۴ ح ۶۰ و ص ۲۵۸ ح ۷۶ و ص ۳۱۲ ح ۱۵۷ و ص ۳۱۷ ح ۱۶۶ و ص ۳۳۰ ح ۱۸۸، تفسیر نور الثقلین ۱: ۳۷۷- ۳۷۸ ح ۳۰۳- ۳۰۸، تفسیر کنز الدقائق ۲: ۱۸۴- ۱۸۵، احقاق الحق ۳: ۵۳۹- ۵۴۰، و ج ۴: ۲۸۵ و ۲۸۸، و ج ۵: ۱۱۳ و ۱۱۵، و ج ۷: ۱۵۹- ۱۶۰، و ج ۹: ۱۹۹ و ۲۰۸، و ج ۱۳: ۷۷، ۷۹ و ۸۴، و ج ۱۴: ۳۸۴- ۳۸۶ و ۵۲۱- ۵۲۲، و ج ۱۸: ۲۲۸- ۲۲۹ و ۴۷۳، و ج ۲۰: ۲۰۴- ۲۰۵، عوالم العلوم فاطمهٔ الزهراء علیها السلام ۱: ۱۱۶ ح ۲.

[۵۲] (۱).

منابع آن در ص ۳۹ راده ۱ بیان شد.

[۵۳] فاضل موحدی لنکرانی،محمد، پنج پیام، ۱جلد، مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) - قم، چاپ: اول، ۱۳۸۵ ه.ش.

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و

رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱ ۵۳-۰۶۰۹به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار

شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».